

Tomi Koskinen

TÖÖLÖN KISAHALLI JA MYLLYPURON LIKUNTAMYLLY
PÄÄKAUPUNKISEUTULAISTEN LIKUNTAPAIKKOINA

Jyväskylän yliopisto

Liikunnan sosiaalitieteiden laitos

Liikuntasuunnittelun ja -hallinnon

Pro gradu -tutkielma

Syksy 2002

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Liikunnan sosiaalitieteiden laitos / liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta

Töölön Kisahalli ja Myllypuron Liikuntamyly pääkaupunkiseutulaisten liikuntapaikkoina

Pro gradu -tutkielma, 90 s.

Liikuntasuunnittelu ja -hallinto

2002

Tämä Pro gradu -tutkielma on toteutettu yhteistyössä Helsingin kaupungin liikuntaviraston kanssa ja tutkimuskohteena on kaksi Helsingissä sijaitsevaa liikunnan monitoimihallia, Töölön Kisahalli ja Myllypuron Liikuntamyly sekä niitä käyttävät asiakkaat. Ensimmäinen pääongelma tutkimuksessa on se, millainen on Töölön Kisahallia tai Myllypuron Liikuntamylyä käyttävä asiakas taustatekijöiltään ja liikuntakäyttäytymiseltään. Toinen pääongelma on, mitä mieltä asiakkaat ovat edellä mainituista liikuntapaikoista.

Tämän tutkimuksen kautta Helsingin kaupungin liikuntavirasto voi kohdentaa palvelujaan monipuolisemmin eri väestöryhmille ja parantaa hallien palvelukykyä. Edellä mainituista esimerkkeinä ovat mm. tilavarausten tasaisempi jakaminen huomioonottaen myös uudet lajit ja tyhjien vuorojen tehokkaampi käyttöönnotto.

Tutkimus toteutettiin survey-tutkimuksena käyttäen standardoituja kyselylomakkeita, jotka jaettiin edellä mainituille liikuntapaikoille. Tutkimus on luonteeltaan määrällinen, joskin kyselylomakkeessa oli kaksi laadullista kysymystä kvalitatiivisemmän otteen saamiseksi.

Tutkimuksen tuloksista käy ilmi se, että Kisahalli on selvästi miesvaltaisempi paikka kuin Liikuntamyly. Kisahallin kävijöistä noin 75% on miehiä, kun vastaavasti Liikuntamylyssä heidän osuutensa on noin 45%. Liikuntamylyssä käy enemmän maahanmuuttajia kuin Kisahallissa. Liikuntamylyn kävijäkunta on myös hieman nuorempaa ja vähemmän koulutettua kuin Kisahallin kävijäkunta. Molempiin halleihin suurin osa asiakkaista saapuu alle kuuden kilometrin päästä, joten sekä Liikuntamylyä että Kisahallia voidaan pitää ensisijaisesti lähiliikuntapaikkoina. Asiakaspalautteesta käy ilmi, että Kisahallia arvostetaan ilmapiirinsä ja yksinkertaisuutensa vuoksi mutta paljon kritiikkiä kohdistuu kuntosalilaitteiden kuntoon. Liikuntamylyssä asiakkaat ovat tyytyväisiä hallin monipuoliseen liikuntatarjontaan. Kritiikki Liikuntamylyn osalta kohdistuu lähinnä säilytys- ja suihkutiloihin sekä siihen, että voimistelutila ei ole yleisessä käytössä.

Asiasanat: Helsinki, liikunnan monitoimihalli, liikuntakäyttäytyminen, asiakkaat

SISÄLLYS

1 JOHDANTO

2 HELSINKI LIIKUNNAN EDELLYTYSTEN LUOJANA	6
2.1 Lähiöprojektit	8
2.2 Lähiöliikunta osana lähiöprojektia	10
2.3 Perusliikuntapaikka ja lajiliikuntapaikka	11
3 LIIKUNTAPAikkojen KÄYTTÖÄ SELITTÄVÄT TEKIJÄT	14
3.1 Yksilön liikuntaharrastuneisuus	15
3.2 Liikuntaharrastuksen taustatekijät	16
3.2.1 Yksilölliset tekijät	17
3.2.2 Sosioekonominen asema	22
3.2.3 Perhe ja perheen liikuntaharrastuneisuus	23
3.2.4 Asuinympäristö ja asukaskulttuurit	24
3.3 Liikuntapalvelujen tavoitettavuus	25
3.4 Yhteenveto liikuntapaikan käyttöä selittävästä tekijöistä	26
4 TUTKIMUSONGELMAT	28
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	30
6 KISAHALLI JA LIIKUNTAMYLLY ALUEIDENSA LIIKUNNAN LIPPULAIVOJA	32
6.1 Taka-Töölö ja Myllypuro	32
6.2 Töölön Kisahalli ja Myllypuron Liikuntamyllly	36
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	40
7.1 Liikuntaharrastuksen taustatekijät	40
7.2 Liikuntapalvelujen tavoitettavuus ja käyttö	45
7.3 Yksilön liikuntaharrastuneisuus	51
7.4 Asiakkaiden mielipiteet Liikuntamylllystä ja Kisahallista	52
8 POHDINTA	60
LÄHTEET	65
LIITTEET	70
Liite 1: Tutkimuksessa käytetty kyselylomake	70
Liite 2: Kyselylomakkeen muuttujaluettelo	78
Liite 3: Avoin asiakaspalaute Kisahallista ja Liikuntamylllystä	83

1 JOHDANTO

Idea tähän tutkimukseen syntyi syksyllä 2000 Liikunnan sosiaalitieteiden tutkimusmetodiikka -kurssilla. Aluksi ajatuksena oli tutkia ainoastaan Myllypuron Liikuntamylyä ja sen vaikutuksia alueen liikuntakulttuuriin. Ajatuksen edelleen kehittyessä tutkimus sai uusia ideoita ja toteuttamistapoja. Lopulta tutkimuskohteiksi päätyivät Myllypuron Liikuntamylyn sekä Töölön Kisahallin asiakkaat.

Ensimmäisenä pääongelmana tutkimuksessa on se, millaisia ihmisiä liikuntakäyttäjymiseltään ja taustatekijöiltään Töölön Kisahallissa ja Myllypuron Liikuntamylyssä käy. Toinen pääongelma on, mitä mieltä he ovat kyseisistä liikuntapaikoista. Kun vastaukset näihin kysymyksiin on saatu, voi Helsingin kaupungin liikuntavirasto kohdentaa palvelujaan paremmin eri kohderyhmille ja parantaa hallien palvelukykyä. Edellä mainitusta esimerkkeinä voisivat olla mm. tilavarausten tasaisempi jakaminen huomioonottaen myös uudet lajit ja tyhjien vuorojen tehokkaampi käyttöönotto. Tutkimuksen näkökulma on selkeästi hallinnollinen ja tulosten on tarkoitus palvella suunnittelua.

Liikuntamyly ja Kisahalli ovat molemmat liikunnan monitoimihalleja, joissa voi harrastaa lajeja laidasta laitaan. Hallit tarjoavat mahdollisuudet aina seinäkiipeilystä telinevoimisteluun saakka sekä erilaisista pallopeleistä liikuntarajoitteisten jousiammuntaan. Alueet, joilla hallit sijaitsevat, eroavat huomattavasti toisistaan. Töölö sijaitsee lähellä Helsingin keskustaa ja edustaa asuntokannaltaan vanhempaa rakentamista. Myllypuro on vastaavasti 1970-luvulla syntynyt Itä-Helsingin lähiö, jonka alueella asuu mm. maahanmuuttajia paljon enemmän kuin Töölön alueella.

Tutkimuksessa tulikin hyvin esiin hallien käyttäjien erilaisuus. Merkittävin ero käyttäjissä ilmeni sukupuolen osalta. Kisahalli oli selvästi miesvaltaisempi liikuntapaikka kuin Liikuntamyly. Kisahallin kävijöistä jopa 74,6% oli miehiä, kun vastaavasti Liikuntamylyssä heitä oli 55,6%. Liikuntamylyssä nuorten osuus oli jonkin verran suurempi kuin Kisahallissa. Suurin ero hallien välillä muodostui 15-19 –

vuotiaiden osuudessa. Liikuntamylyssä heitä oli 19,7%, kun vastaava osuus Kisahallissa oli ainoastaan 9%. Naimattomien ja avioliitossa olevien osuus oli molemmissa halleissa lähes yhtä suuri. Molempia ryhmiä oli kummankin hallin kävijöistä vähän yli 40%. Kisahallin kävijät olivat selvästi koulutetumpi kuin Liikuntamylyyn kävijät. Kisahallin kävijöistä korkeakoulun tai yliopiston oli käynyt noin 27%, kun vastaava osuus Liikuntamylyssä oli noin 18%.

Maahanmuuttajien osuus oli suurempi Liikuntamylyssä kuin Kisahallissa, mikä kävi hyvin ilmi asiakkaiden äidinkielestä. Yksi syy maahanmuuttajien suurempaan määrään Liikuntamylyssä on siellä järjestettävä lähiöliikunta, jota pyritään tarjoamaan kaikille lähialueiden asukkaille. Yli 50%:lla molempien hallien asiakkaista matka kotoaan halliin oli alle kuusi kilometriä. Tämän pohjalta voidaan todeta, että molemmat hallit ovat ensisijaisesti lähiliikuntapaikkoja. Liikuntamylyyn käyttö oli huomattavasti runsaampaa päivisin kuin Kisahallin. Myös tähän on syynä Liikuntamylyssä järjestettävä lähiöliikunta sillä lähiöliikunnalla on tunteja myös päivisin.

Yleisin laji, jota molemmissa halleissa harrastettiin oli voimailu. Yli 50% vastaajista ilmoitti käyvänsä hallissa kuntosalilla. Liikuntamylyssä harrastettiin Kisahallia enemmän yleisurheilua ja salibandyä. Kisahallissa vastaavasti edustetumpia lajeja olivat mm. koripallo, lentopallo, pöytätennis ja miekkailu. Muutamien lajien kohdalla erot syntyvät luonnollisesti siksi, että toisessa hallissa ei ole mahdollisuutta harrastaa kyseistä lajia. Kisahallissa asiakkaat käyttivät aikaa ja kahvilapalveluja huomattavasti enemmän kuin Liikuntamylyssä. Asiakkaat antoivat hallien siisteydestä, henkilökunnasta, opasteista, aukioloajoista, suorituspaikoista, tiedottamisesta, vapaiden vuorojen määrästä ja sisäänpääsymaksuista liikuntavirastolle arvosanan hyvä.

2 HELSINKI LIIKUNNAN EDELLYTYSTEN LUOJANA

Tutkimuksessa nousee esiin useita käsitteitä, jotka vaativat määrittelyä avautuakseen kaikille tutkimuksen lukijoille. Myös tutkimuksen tekemiselle käsitteiden määrittely on olennaista. Näitä käsitteitä ovat mm. perusliikuntapaikka, lajiliikuntapaikka, lähiöprojekti ja lähiöliikunta. Käsitteiden määrittely on erittäin olennaista tutkimuksessa, koska kyseessä on alueellinen tarkastelu. Moni tutkimuksen lukija ei ole välttämättä koskaan käynyt kyseisissä liikuntapaikoissa ja näin ollen ei tiedä yhtään mistä on kyse. Ennen edellä mainittuja käsitteitä tarkastellaan kuitenkin Helsingin kaupunkia liikuntapalvelujen tuottajana sekä muiden liikunnan edellytysten luojana.

Helsinki esittää liikuntatoimen toiminta-ajatuksen seuraavasti: ”Helsingin liikuntatoimen toiminta-ajatuksena on helsinkiläisten elämisen laadun ja toimintakykyisyyden parantaminen liikunnan keinoin. Liikunnan peruspalveluja ovat liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden tarjoaminen, liikuntapalveluista tiedottaminen ja liikunnan markkinointi, liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen sekä erityisryhmien ohjattu liikunta. Liikuntatoimen strategisina päämäärinä ovat liikuntapalvelujen riittävä määrä ja oikea laatu, palvelujen yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä niiden tuottaminen tehokkaasti ja taloudellisesti.” (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001e, 8)

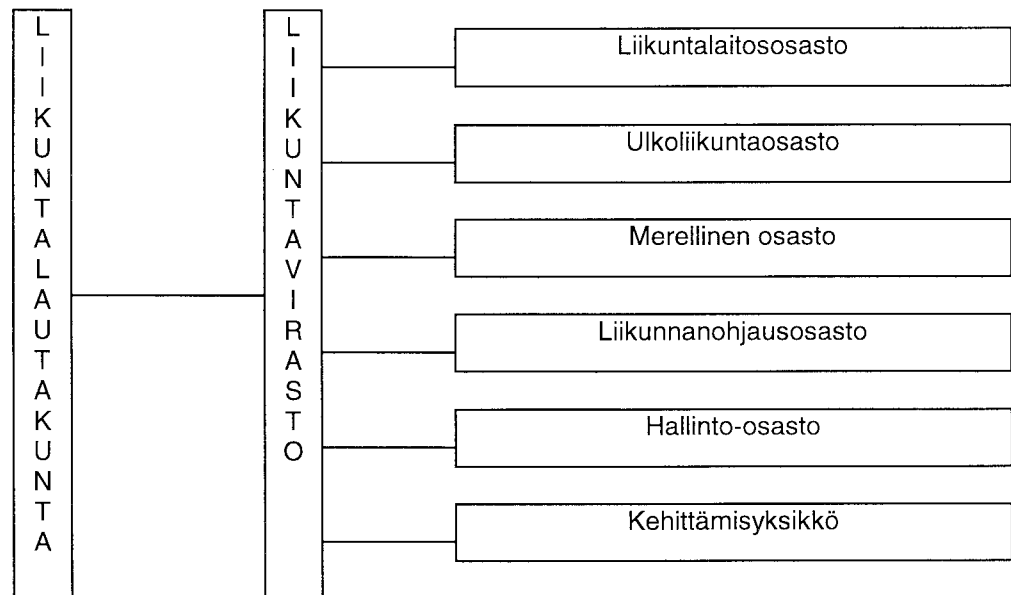
Liikuntavirasto on laatinut liikuntatoimen nelikenttäänalyysin, josta käy hyvin ilmi myös heikkoudet ja uhat edellä mainitun toiminta-ajatuksen toteutumiselle. Näitä ovat mm. vähäiseksi todettu sisäliikuntatilojen määrä, suuri määrä vanhaa ja kallista kunnossapidettävää rakennuskantaa, tehoton koulujen liikuntatilojen käyttö sekä taloudellisten resurssien riittämättömyys peruskorjaukseen ja kunnossapitoon. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001e, 42)

On selvää, että sisäliikuntatilojen määrän vähäisyys kuormittaa paljon jo olemassa olevia sisäliikuntatiloja. Tästä esimerkkinä mm. Töölön Kisahalli, jossa käy vuosittain noin puoli miljoonaa kävijää. Halli on myös esimerkki vanhasta kunnossapidettävästä rakennuskannasta, joka ei kestä loputtomiin kasvavaa kuormitusta, jos sen

peruskorjauksiin ja kunnossapitoon ei ohjata tulevaisuudessa tarpeeksi varoja.

Valtion liikuntaneuvosto on laatinut liikuntapaikkarakentamista koskevan asiakirjan Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2004. Siinä todetaan, että painopisteet vuoteen 2004 ovat lasten ja nuorten liikuntaolosuhteiden kehittäminen sekä terveyttä edistävän liikunnan olosuhteiden kehittäminen. Painopisteiden konkretisoinnissa on mainittu myös taloudellisten edellytysten lisääminen. (Valtion liikuntaneuvosto 2001) Helsingin kaupungin liikuntavirastolle juuri taloudellisten resurssien lisääminen toisi helpotusta toimintaan. Taloudellisten resurssien lisäämisen kautta liikuntavirasto pystyisi paremmin pitämään kunnossa jo olemassa olevia liikuntatiloja sekä rakennuttamaan mahdollisesti uusia sisäliikuntatiloja.

Helsingin kaupungin liikuntatoiminnasta ja liikuntaan käytettävistä tiloista on pääasiallisessa vastuussa Helsingin kaupungin liikuntavirasto, jonka johdossa toimii liikuntajohtaja Anssi Rauramo. Virasto siirtyi alueorganisaatiosta toimintokohtaiseen organisaatioon 1.1.2000 alkaen. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001d, 4) Seuraavassa on esitetty liikuntaviraston organisaatorakenne muutoksen jälkeen.

KUVIO 1. Liikuntatoimen organisaatio vuonna 2000. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001d)

Tässä tutkielmassa käsiteltävät Töölön Kisahalli ja Myllypuron Liikuntamyly toimivat osana liikuntalaitososastoa. Liikuntalaitososaston toiminta painottuu juuri sisäliikuntapalvelujen tarjontaan. Vuoden 2000 alusta osastoon kuuluivat mm. uimahallit, maauimalat, monitoimihallit ja kolme liikuntapuistoa sisäliikuntatiloineen. Sisäliikuntapaikkojen käyntikerrat vuonna 2000 olivat yhteensä 2 769 990. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001d, 8 ja 34)

2.1 Lähiöprojektit

Lähiöprojektia ja lähiöliikuntaa käsitellään tässä tutkimuksessa siksi, että ne ovat olennainen osa Myllypuroa ja Myllypuron Liikuntamylyn toimintaa. Ne toimivat pohjana edellä mainitun alueen ja hallin hahmottamiselle mutta niitä ei tässä tutkimuksessa sen enempää pyritä tutkimaan. Jokaisen lukijan on kuitenkin syytä tietää mitä nämä käsitteet tarkoittavat, jotta hän saa kokonaisvaltaisemman kuvan Liikuntamylyn toiminnasta.

Karjalainen (2001) toteaa, että lähiöprojekteissa ja urbaanissa sosiaalipolitiikassa keskeinen lähtökohta on syrjäytymisen ehkäisy ymmärrettynä hyvin laajana toimintakenttänä. Hän mainitsee myös, että lähiöprojektit voidaankin nähdä esimerkkinä alueellisesti eriytyvästä ruohonjuuritasoisesta kansalaisten sosiaalipolitiikasta. Ennen lähiökehittäminen oli kaupunkiympäristön kasvojen kohotusta, fyysiseen parannukseen painottunutta toimintaa. (Karjalainen 2001, 4) Nykyään keskeiseksi ovat tulleet monet ammatilliset projektimuotoiset hankkeet, joissa haetaan työllistymismahdollisuuksia, uudenlaisia sosiaalityön kytkeviä, kumppanuussuhteita ja yksilöllisen elämänpolitiikan tukemista (Karjalainen 2001, 4 Karjalaisen & Virtasen 1997, 281-294 mukaan). Karjalainen huomauttaa myös, että projektit ovat rakentuneet aiemman sosiaali- ja kehittämistyön jatkeeksi, mutta samalla on otettu uusia innovatiivisia askeleita. Esimerkiksi lähiöliikunnan ja lähiötaiteen keinoin toimenpiteillä on tavoitettu sellaisia ryhmiä, joita normaalitoiminnalla ei ole saatu aktivoitua. (Karjalainen 2001,6)

Helsingin kaupunginhallitus perusti 2.1.1996 lähiöprojektin, jonka tavoitteena oli saada

lähiöiden arvostus nousemaan, pitää rakennuskanta jatkuvasti hyvässä kunnossa, lisätä alueiden viihtyisyyttä ja kytkeä asukkaat entistä tiiviimmin asuinalueensa kehittämiseen sekä työllisyyden parantamiseen. Helsingissä lähiöprojektiin valittiin neljä 1960- ja 1970-luvuilla rakennettua aluetta: Pihlajisto, Vanha Vuosaari, Kontula ja Myllypuro. (Helsingin Lähiöprojekti 1996-1999, 8) Tässä tutkimuksessa tullaan keskittymään lähiöprojekti-alueista ainoastaan Myllypuroon sillä Liikuntamyly sijaitsee juuri kyseisellä alueella. Lähiöprojektin (1996-1999) mukaan siihen valittavien alueiden tuli täyttää tietyt kriteerit. Myllypuron kohdalla todettiin, että alueella oli kokonaisvaltaista kehittämistarvetta fyysisessä ja toiminnallisessa ympäristössä sekä sosiaalisissa olosuhteissa. Myös alueen korkea työttömyys oli yksi kriteeri lähiöprojektiin valitsemiselle. (Helsingin Lähiöprojekti 1996-1999, 8)

Yhdeksi lähiöprojektin tehtävistä on määritelty alueen sosiaalinen kehittäminen. Projekti kuvaa alueen sosiaalista kehittämistä seuraavasti: ”Ideat, joilla estetään asukkaiden syrjäytyminen, yksinäisyys ja juurettomuus, ovat hyviä hankkeita. Ainakin tarvitaan asukkaiden omia aloitteita ja asiantuntemusta. Tarvitaan paikallisen kulttuurin vahvistamista, asukastoimintaa, yhteistyötä vanhempien, harrastusjärjestöjen ja kaupungin hallinnon välillä. Kaivataan aloitteellisuutta ja toteuttajia, jotta voidaan synnyttää uudenlaisia palveluja asukkaille ja ehkä myös uusia työpaikkoja.” (Helsingin lähiöprojekti 1996-1999)

Liikuntamyly on saanut alkunsa juuri lähiöprojektin tarpeista ja tehtävistä. Se toimii alueen keskeisimpänä liikuntapaikkana estäen asukkaiden syrjäytymistä ja yksinäisyyttä. Liikuntamyly luo puitteet esim. lähiöliikunnassa toimiville erilaisille ryhmille, jotka taas edesauttavat asukkaiden tutustumista toisiinsa yhä paremmin. Se pyrkii omalta osaltaan myös pitämään yllä alueen asukkaiden fyysistä aktiivisuutta ja tätä kautta vaikuttamaan asukkaiden kuntotasoon ja terveydentilaan. Voidaankin hyvin yleisesti olettaa, että Liikuntamyly on alueen asukkaita yhdistävä tekijä vaikka siellä käy asiakkaita myös lähialueiden ulkopuolelta.

2.2 Lähiöliikunta osana lähiöprojektia

Lähiöliikunta on liikuntaviraston kehittämä uusi toimintatapa. Se tarjoaa vuodenaajoista

riippuen erilaisia liikuntamuotoja kävelystä kirkkovenesoutuun ja nassikkapainista vanhusten tuolijumppaan. Ideana on yksinkertaisesti tarjota perusliikuntamuotoja ja pelejä kunnonkohotukseen ja luoda samalla mahdollisuudet yhdessäoloon ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Liikuntamuotoihin vaikuttavat vuodenaikat, alueen tilatarjonta ja asukkaiden toiveet. Yksi periaatteista on ollut tuoda liikuntaseurat lähiöihin esittelemään lajejaan. Näiden tapahtumien kautta saadaan samalla kosketusta uusiin asukkaisiin ja myönteistä julkisuutta. Helsingin kaupungin liikuntavirasto on osaltaan vastannut lähiöliikunnan rahoituksesta mutta siihen on saatu myös EU-tukea. (Helsingin Lähiöprojekti 1996-1999, 34)

Helsingin kaupungin liikuntavirasto on määritellyt lähiöliikunnan idean seuraavasti: ”Periaatteena lisätä liikunnan keinoin lähiössä viihtymistä, parantaa lähiöasukkaan elämänlaatua ja edistää terveellisiä elämäntapoja lähtökohtana asukkaiden tarpeet.” (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001a) Lähiöliikunnan toimintatavoiksi liikuntavirasto määrittelee vuodenaikojen mukaiset ohjelmat ja lajit, eri ikäisten yhdessä liikkumisen, asukkaiden välisen yhteistoiminnan, perusliikuntamuodot kuten kävely, kuntoilu, pyöräily, hiihto, luistelu, uinti ja pallopelit, lähiöliikuttajien järjestämät yksittäiset tapahtumat esim. kurssit ja tempaukset, viikoittain toistuvat tapahtumat esim. lenkkeily, kävelyryhmät, pelivuorot ja jumpparyhmät sekä tietyin väliajoin toistuvat tapahtumat esim. retket ja tutustumiskäynnit. Kaikkeen em. toimintaan voi osallistua lähiöliikuttajilta tai lähiöasemilta lunastettavalla lähiöliikuntapassilla, joka maksaa 5e/4kk. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001a)

Lähiöliikunnan tavoitteena on tutustuttaa ihmiset ympäristöönsä liikunnan keinoin. Asukkaita halutaan myös auttaa kokemaan liikunnan iloa ja hyvää oloa. Asukkaiden toivottaisiin löytävän lähiseudulta mielekkäitä liikuntatapoja. Sosiaalisen kanssakäymisen edistäminen on myös yksi tavoite. Asukkaita pyritään innostamaan ja kannustamaan liikkumaan omatoimisesti ja ympärivuotisesti. Liikunnasta vieraantuneita yritetään aktivoida. Yhteistyön lisääminen eri tahojen välillä on myös noussut yhdeksi tavoitteeksi. Lähiöliikunnalla tarjotaan monipuolista liikuntaa ja halutaan vähentää epäterveellisiä ilmiöitä, kuten esim. päihteet ja rikollisuus. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001a)

Vuonna 1998 tutkittiin miten lähiöliikunnalle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Tutkimuksen mukaan lähiöliikunnalle asetettu tavoite tutustuttaa asukkaat asuinalueidensa liikuntamahdollisuuksiin on toteutunut hyvin. Vastaajista 66 % oli löytänyt toiminnan seurauksena uusia liikuntapaikkoja asuinalueeltansa ja 71 % liikkujista oli lisännyt asuinalueiden liikuntapaikkojen käyttöä. Uusia liikuntamuotoja lähiöliikunnan vaikutuksesta oli löytänyt 61 % vastanneista. (Kynnös 1998, 88)

Lähiöliikunta ei kuitenkaan ollut saanut lähiöiden liikunnallisesti passiivisia asukkaita liikkumaan. 85 % liikkujista oli jo entuudestaan harrastanut liikuntaa kaksi kertaa viikossa. Sosiaalisten kontaktien ja asukkaiden välisen yhteistyön aikaansaaminen ei näyttänyt sujuneen mutkitta. Tästä esimerkkinä on se, että 51 % kyselyyn vastanneista ei osannut sanoa lisääkö lähiöliikunta yhteenkuuluvuuden tunnetta lähiöissä. Uusia ystäviäkin lähiöliikunnan kautta oli saanut vain 42 % vastaajista. (Kynnös 1998, 88)

Lähiöliikunnan käyntikerrat ovat kuitenkin koko ajan kasvaneet. Vuonna 1997 kävijöitä oli 8 027 mutta vuonna 2000 jo 39 638. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001d, 34)

2.3 Perusliikuntapaikka ja lajiliikuntapaikka

Eri liikuntapaikoille ovat tyypillisiä erilaiset ominaisuudet. Liikuntapaikkojen jaottelussa hyvänä esimerkkinä toimivat mm. perusliikuntapaikat ja lajiliikuntapaikat. Perusliikuntapaikoille, joiksi myös Töölön Kisahalli ja Myllypuron Liikuntamylyssä tässä tutkimuksessa luokitellaan, on Pauli Vuolle määritellyt seuraavan ominaisuuslistan: ”ne palvelevat laajoja väestöryhmiä ja ovat julkisia, niillä on mahdollista harjoittaa liikuntaa joustavasti vuoden, viikon ja vuorokauden eri aikoina, ne ovat tarkoitettuja ensisijassa kunto- ja virkistysliikunnan harjoittamista varten, ne ovat monikäyttöisiä, ne ovat ilmaisia tai halpikäyttöisiä, ne sijaitsevat lähietäisyydellä, niiden kapasiteetti (harrastajamäärä aikayksikössä) on suuri sekä niiden investointi- ja käyttökustannukset ovat kohtuulliset.” (Vuolle 1986, 229)

Se, että perusliikuntapaikat palvelevat laajoja väestöryhmiä, merkitsee liikuntapaikkojen

suurta käyttäjämäärää lähes joka ikinen päivä ympäri vuoden. Tämä yhdessä liikuntapaikkojen halpakäyttöisyyden ja käyttökustannuksiin uhrattavien *kohtuullisten* menojen kanssa tarkoittaa usein sitä, että varsinkin vanhemmat liikuntapaikat ovat huonossa kunnossa. Tästä esimerkkinä toimii Töölön Kisahalli, joka on erittäin halpa asiakkailleen. Se on myös hyvin vanha halli, jonka kuntosalilaitteisto on suhteellisen huonossa kunnossa. Tänä päivänä Helsingin kaupunki ei kuitenkaan ohjaa varoja niin paljon hallin toimintaan, että kuntosalilaitteisto saataisiin uudistettua. Yksi ratkaisu olisi varmasti käyttömaksujen korottaminen, millä saataisiin lisää varoja kuntosalilaitteiston uusimiseen. Tätä Helsingin kaupunki ei kuitenkaan halua tehdä sillä se haluaa säilyttää Kisahallin kaikkien asiakasryhmien ulottuvilla ja taata näin edes kohtuullisen kuntosalin kaikille pääkaupunkiseudulla asuville. Tämä onkin viisas ratkaisu sillä Töölön Kisahalli onkin profiloitunut ”jokamiehen kuntoilupaikaksi”. On päivän selvää, että yksityiset kuntosalit, jotka pitävät yllä korkeita käyttömaksuja voivat panostaa enemmän erilaisiin kuntosalilaitteisiin. Myös kävijämäärä on pienempi korkeamman hintatason vuoksi, mikä omalta osaltaan vaikuttaa kuntosalilaitteiston yleisen kuntotason.

Lajiliikuntapaikalla tarkoitetaan tietyn lajimuodon harrastamiseen enemmän tai vähemmän spesifisti suunniteltuja liikuntapaikkoja. Teknisesti korkeatasoisimmat lajiliikuntapaikat on suunniteltu palvelemaan lähes yksinomaan tulosurheilua ja niitä käyttääkin yleensä kilpaurheiluväki. Kyseiset liikuntapaikat on usein varustettu katsomoilla, jotta penkkiurheilu olisi mahdollista. Lajiliikuntapaikkojen käyttösopimukset tehdään yleensä siten, että kunta jakaa liikuntapaikkojen käyttövuorot ensiksi urheiluseurojen kesken ja jäljelle jäävä käyttöaika varataan sitten yleiseen organisoimattomaan käyttöön. (Vuolle 1986, 229-230)

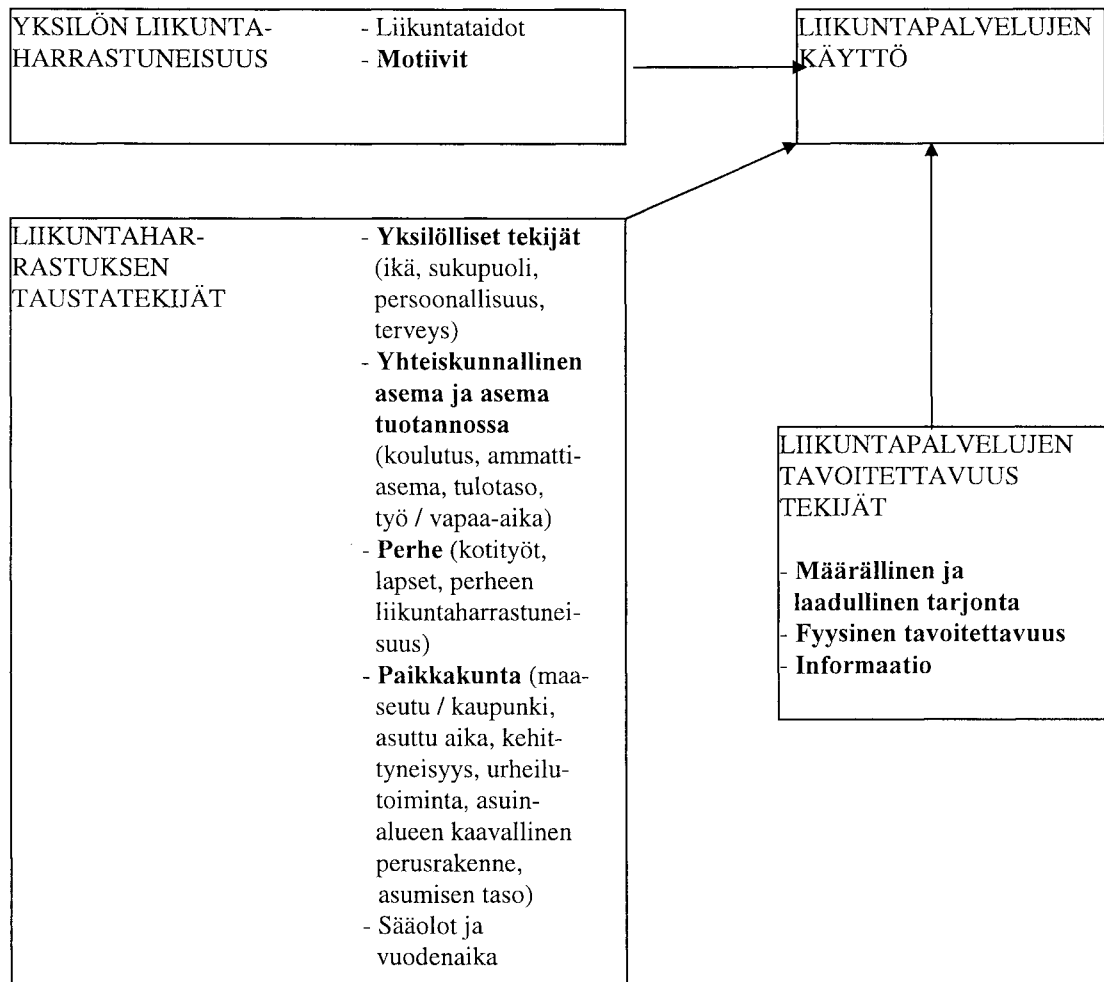
Vaikka tässä tutkimuksessa määritelläänkin Töölön Kisahalli ja Myllypuron Liikuntamyylly perusliikuntapaikoiksi, täytyy todeta, että halleissa on myös useita tietyille lajeille tarkoitettuja, spesifejä, liikuntapaikkoja. Näistä esimerkkeinä mm. koripallo- ja salibandykentät sekä kiipeilyseinä. Edellä mainittujen kenttien käyttösopimukset tehdään juuri niin kuin lajiliikuntapaikkojen sopimukset yleensä. Tässä tutkimuksessa halleja kuitenkin käsitellään perusliikuntapaikkoina, koska niistä löytyy todella kattava kirjo lajeja, joita voi harrastaa vaikka ei kuuluisi urheiluseuraan. Tutkimuksessa oletetaan myös, että Kisahalli ja Liikuntamyylly ovat ensisijaisesti

lähiliikuntapaikkoja.

Lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan lasten ja nuorten liikuntaan sekä kunto- ja terveysliikuntaan tarkoitettua liikuntapaikkaa tai -aluetta, joka sijaitsee asuinalueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Lähiliikuntapaikat toivotaan sijoitettavan koulujen ja päiväkotien välittömään läheisyyteen, mutta leikki- ja leikkipaikkoja ei kuitenkaan lasketa lähiliikuntapaikoiksi. Käyttömahdollisuuksiltaan monipuoliset lähiliikuntapaikat ovat asukkaiden vapaassa käytössä kaikkina vuodenaikoina. Lähiliikuntapaikkoja voivat olla esimerkiksi monikäyttöiset ja ympärivuotiset pienkentät, erilaiset liikunnalliset tempuja ja elämysradat, rullalautailu- ja rullaluistelualueet, monikäyttöisiksi muokatut lajiliikuntapaikat, kuntoradat sekä hiihtoladut, -reitit ja -maat sekä erilaiset sisäliikuntapaikat. (Myllyaho 1999 ; Nuori Suomi ry)

3 LIKUNTAPAIKKOJEN KÄYTTÖÄ SELITTÄVÄT TEKIJÄT

Liikuntapaikkojen käyttöä ohjaavat pääosin samat tekijät kuin liikuntaharrastustakin. Vuolle (1986) on laatinut liikuntapalvelujen selitysmallin, jossa käyttöä ohjaavat tekijät on jaoteltu kolmeen pääluokkaan: yksilön liikuntaharrastuneisuuteen ja motiivitekijöihin, liikuntaharrastuksen taustatekijöihin sekä liikuntapalvelujen tavoitettavuustekijöihin. Seuraavassa liikuntapalvelujen käytön selitysmalli on esitetty kuvion muodossa, jossa myös em. pääluokat on selvitetty tarkemmin. (Vuolle 1986, 236)

KUVIO 2. Liikuntapalvelujen käytön selitysmalli. (Vuolle 1986, 237)

Tässä tutkimuksessa keskitytään tutkimaan edellä mainituista tekijöistä yksilön liikuntaharrastuneisuuden vaikuttavia motiiveja, liikuntaharrastuksen taustatekijöinä toimivia ikää, sukupuolta, siviilisäätystä, äidinkieltä, sosioekonomista asemaa, perhettä, asuinympäristöä ja asukaskulttuuria. Myös liikuntapalvelun tavoitettavuutta pyritään tutkimaan mahdollisimman kattavasti.

3.1 Yksilön liikuntaharrastuneisuus

Vuolle (1986) jakaa yksilön liikuntaharrastuneisuuden liikuntataitoihin ja motiiveihin. Liikuntapaikkojen kannalta tämä on merkittävää siitä syystä, että liikkujan motiivien pohjalta tekemä harrastusmuodon valinta ohjaa lajin suorituspaikan valintaa. Liikuntataidot puolestaan vahvistavat kiinnittymistä suorituspaikkaan siten, että taitojen kasvaessa suorituspaikkaan kohdistuvat laatuvaatimukset lisääntyvät. Taitava harrastaja on siis valmis käyttämään etäälläkin olevia suorituspaikkoja, jos ne ovat teknisesti korkealuokkaisia. (Vuolle 1986, 236-237)

Pääasiassa liikuntamotivaatiosta riippuu miksi, miten ja kuinka paljon harrastamme liikuntaa. Motivaatio on monen tekijän summa. Siihen vaikuttavat yksilön liikunnasta saamien kokemusten ohella myös yksilön tiedon taso, toimintaympäristössä vallitsevat tavat ja käytettävissä olevat resurssit. Tämän pohjalta esim. koulutustason nousu voi merkitä sitä, että ihmiset omaksuvat paremmin tietoa liikunnan ja terveydentilan välisistä riippuvuuksista ja muuttavat käyttäytymistään sen mukaisesti. (Mäntylä 1990, 74)

Seuraavassa on esitetty Kenyonin (1971) kuusi-luokkainen teoreettinen liikuntamotivaatiomalli, jonka avulla yksilöt voidaan luokitella tiettyyn motivaatiokategoriaan. Näissä liikunta toimii:

1. sosiaalisena kokemuksena,
2. terveyttä ja kuntoa edistävänä kokemuksena,
3. voimakkaita tunnetiloja tuottavana,

4. esteettisenä elämyksenä,
 5. aggressioiden ja jännityksen laukaisijana tai
 6. suorituskorosteisena askeettisena kokemuksena
- (Kenyon 1971, 71-81)

Liikunnan Kenyon määrittelee *sosiaalisiksi kokemuksiksi* silloin, kun liikunta toimii sosiaalisen kanssakäymisen välineenä. Tämä tarkoittaa sitä, että liikunnan kautta halutaan tutustua uusiin ihmisiin ja säilyttää jo olemassa olevia ystävyysuhteita. *Terveyttä ja kuntoa edistävänä kokemuksena* liikunta toimii silloin, kun yksilö uskoo liikunnan vaikuttavan positiivisesti terveyteen ja kuntoon. *Voimakkaita tunnetiloja* liikunta tuottaa Kenyonin mielestä silloin, kun liikunnassa on jonkinlainen riskitekijä. Vauhti, kiihdytys, äkillinen suunnanmuutos ja altistuminen vaaralle tuottavat valtavasti voimakkaita tunnetiloja. Liikunta voi olla myös *esteettinen kokemus*. Silloin sillä oletetaan olevan jotain esteettistä arvoa yksilölle. Esteettisen liikunnan Kenyon olettaa edustavan jotain kaunista ja tiettyjä taiteellisia ominaisuuksia. *Aggressioita ja jännitystä* liikunta laukaisee silloin, kun yksilö kokee sen rentouttavana. *Suorituskorosteisena askeettisena kokemuksena* liikunta toimii Kenyonin mielestä silloin, kun tähdätään huipulle ja huippusuorituksiin. Tällöin yksilö on valmis rankaisemaan kehoaan normaalia enemmän. (Kenyon 1971, 71-81)

Kaikissa edellä mainituissa kohdissa yksilö on keskeisessä asemassa. Yksilö tulkitsee omista lähtökohdistaan, mikä on esim. rentouttavaa ja mikä taas voimakkaita tunnetiloja tuottavaa liikuntaa. Yksilöä ei tule kategorisoida yhteen luokkaan sillä monet liikunnan harrastajat kokevat todennäköisesti useita eri asioita harrastaessaan liikuntaa. Kenyonkaan ei varmasti halua kategorisoida harrastajia ainoastaan yhteen luokkaan vaikka tekeekin erilaisin esimerkein selkeän jaottelun luokkien ja esimerkiksi lajien välillä.

3.2 Liikuntaharrastuksen taustatekijät

Vuolle (1986) toteaa: ”Liikuntaharrastuksen taustatekijöiden kautta henkilön

elämäntoiminnot ja niistä muodostuva kokonaisuus, elämäntapa, kytkeytyvät liikuntapalvelujen käyttöä koskeviin valintoihin”. Liikuntapaikkojen käyttö riippuu, kuten myös liikuntaharrastus, siitä miten yksilön elämäntoiminnot jäsentyvät arkisin, viikonvaihteessa tai loma-aikoina. Edellä mainituiksi taustatekijöiksi Vuolle mainitsee yksilölliset tekijät, yhteiskunnallisen aseman ja aseman tuotannossa, perheen, paikkakunnan sekä sääolot ja vuodenajan. (Vuolle 1986, 237)

3.2.1 Yksilölliset tekijät

Viime vuosina liikuntaa harrastavien määrä on tasaisesti kasvanut mutta vain kolmannes aikuisista harrastaa liikuntaa siinä määrin, että se kiistatta edistää terveyttä. Yleisesti ottaen liikuntaharrastus on kasvanut kaikissa ikäryhmissä, kaikissa koulutusryhmissä ja kaikilla maan alueilla viimeksi kuluneiden 15 vuoden aikana, joskin tämä kehitys näyttää pysähtyneen 55-64 -vuotiaiden ikäryhmässä. Vaikka iäkkään väestön liikunnasta on vain vähän valtakunnallisia tietoja, näyttää heistä yli puolet harrastavan liikuntaa suositusten mukaisella taajuudella ja harrastus on ilmeisesti myös hieman lisääntynyt. (Suomalaisten terveys 1996, 39-40)

Yksilöllisillä tekijöillä on suuri merkitys tarkasteltaessa eri liikuntapaikkojen käyttöä. Nämä tekijät ovat usein ratkaisevassa asemassa myös liikuntaharrastusta tarkasteltaessa. Vuolle (1986) jakaa yksilölliset tekijät ikään, sukupuoleen, persoonallisuuteen ja terveyteen. (Vuolle 1986, 237) Tämä tutkimus tulee keskittymään yksilöllisten tekijöiden osalta vain ikään ja sukupuoleen.

Ikä

Nuorisoa pidetään tunnetusti aktiivisimpana liikkujaryhmänä verrattaessa heitä aikuisiin ja ikääntyneisiin. Mistä sitten johtuu nuorison liikunta-aktiivisuus? Usein motiivit, taidot ja mahdollisuudet ovat nuorilla hyvin erilaisia kuin aikuisilla tai ikääntyneillä. Nuorison liikunta liittyy muita ryhmiä useammin elämäntyyllisiin seikkoihin. Elämäntyyli on keskeisessä asemassa tarkasteltaessa esimerkiksi maaseudun ja kaupunkien nuorten liikuntakäyttäytymistä. Tässä tutkimuksessa keskitytään vain kaupunkilaisnuorten liikuntakulttuuriin sillä tarkastelun kohteena on kaksi Helsingissä

sijaitsevaa liikunnan ja urheilun monitoimihallia.

Miten nuorison liikunta sitten liittyy nuorten elämäntyyliin? Seppänen (1989) toteaa, että moderni urheilu ja liikunta ovat urbaanin elämän ilmenemismuotoja. Vaikka urheilun ja liikunnan harrastaminen on perinteisesti ollut hyvin näkyvä osa myös Suomen maaseudun elämää, niin mahdollisuudet osallistua moderniin urheiluun ja liikuntaan tehokkaasti ovat paljon paremmat kaupungeissa kuin maaseudulla. (Seppänen 1989, 345) Myös Jokinen (1989) viittaa nuorison liikunnalla urbaaniin elämäntyyliin: ”Nuorisokulttuurien ruumiinkieli on rikasta, koska niissä ei useinkaan artikuloida verbaalisesti, vaan myös ruumiilla. Etenkin urbaanissa ympäristössä juuri nuoret muodostavat sellaisia ryhmiä, joissa kommunikoidaan katukuvasta selvästi erottuvien pukeutumis- ym. tyylein ja testataan katujen soveltuvuutta ruumiilliseen itseilmaisuun.” (Jokinen 1989, 103)

Tiihosen (1989) mukaan me kaikki kaipaamme rationaalisuuden lisäksi kokemuksia, joissa pääsemme irti normaaliuden kahleista. Samaan hengenvetoon hän toteaa, että liikunta ja urheilu tarjoaa näitä kokemuksia monella tavalla; onnistumisena, sosiaalisena hyväksyntänä, haltioitumisena ja ruumiillisena mielihyvä. Edellä mainittuun hän lisää, että tavoitteena liikuntakulttuurissa täytyykin olla jokaisen mahdollisuus näihin kokemuksiin, joihin urheilu luo nuorille, hyväkuntoisille mahdollisuuden, mutta joihin se sulkee muilta ryhmiltä tien. (Tiihonen 1989, 85) Tiihosen viimeinen kommentti on hyvin kärjistetty. Kyllä muutkin ryhmät voivat saada liikunnasta mm. onnistumisen tunteita ja ruumiillista mielihyvää. Hän varmasti tarkoittaakin, että onnistumisen, sosiaalisen hyväksynnän, haltioitumisen ja ruumiillisen mielihyvän kokemukset korostuvat eniten juuri nuorisolla.

Yleisintä sisäliikuntatilojen käyttö on Suomen (2000) mukaan 15 - 19 -vuotiaiden keskuudessa ja käyttö vähenee melko tasaisesti iän karttuessa. Koulujen liikuntasalit ovat nuorison erityisessä suosiossa. Niitä käyttää säännöllisesti 45% vastanneista. (Suomi 2000, 45) Tähän on varmasti syynä nuorison laaja urheiluseuroihin kuuluminen. Urheiluseurat käyttävät hyvin usein juuri koulujen liikuntasaleja harrastustiloina. Tämä olettaus saa tukea Suomen Gallup Oy:n tekemästä tutkimuksesta koskien helsinkiläisten liikkumista. Tutkimuksessa jopa 49% nuorista vastaajista (3-18-vuotta)

ilmoitti harrastavansa liikuntaa urheiluseurassa. Liikuntapaikoista tämä samainen ikäryhmä käytti eniten rakennettuja ulkoliikuntapaikkoja, voimistelusalialia sekä palloilusalialia tai -hallia. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2002, 53-54)

Useissa Jyväskylän yliopiston koululiikuntatutkimuksissa on todettu, että kolmasosa suomalaisista pojista ja viidesosa tytöistä täyttää liikuntasuosituksen, kun kriteerinä on liikunnan harrastaminen vähintään neljä kertaa viikossa ja kokonaisliikuntamäärä on vähintään neljä tuntia. Tutkimuksissa on todettu poikien liikuntaharrastuksen polarisoituvan murrosiässä, jolloin vähän ja paljon liikkuvien poikien osuudet lisääntyvät nuorempiin ikäryhmiin verrattuna. Tutkijat ovat arvioineet, että nuorten liikunnan harrastaminen on lisääntynyt jonkin verran 1980-lukuun verrattuna. (TELI-toimikunta 2001, 28)

Aikuisilla ja keski-ikäisillä liikunnanharrastaminen liittyy hyvin usein työkyvyn ylläpitoon. Liikunnan merkitystä työkykyä ylläpitävänä voimana on markkinoitu niin paljon, että viesti on varmasti mennyt perille monelle keski-ikäiselle työntekijälle. Varsinkin siinä vaiheessa, kun työntekijä havaitsee ongelmia terveystensä kanssa, on hän usein valmis harrastamaan liikuntaa korjatakseen terveydentilaansa. Louhevaara ja Perkiö-Mäkelä (2000) ovat todenneet työelämän ja liikunnan suhteesta seuraavaa: ”Työelämän viime aikaisissa muutoksissa työn tuottavuus- laatu- ja tehokkuusvaatimukset ovat korostuneet. Siten työntekijöiden fyysiselle, psyykkiselle ja sosiaaliselle työkyvyille sekä ammatilliselle osaamiselle asetetaan entistä suurempia vaatimuksia. Työvoiman ikääntyminen, työkyvyttömyyseläkkeiden runsaus ja työuupumuksen yleistyminen herättävät kysymyksiä siitä, kuinka työikäisten jaksamista ja hyvinvointia voitaisiin lisätä. Liikunnan mahdollisuudet työntekijän terveyden ja työkyvyn ylläpitäjänä nähdään merkittävinä.” (Louhevaara & Perkiö-Mäkelä 2000, 243)

Aikuisväestön terveyskäyttämistutkimuksen mukaan vuonna 1999 vähintään kaksi kertaa viikossa vapaa-ajan liikuntaa harrastavia oli molempien sukupuolten keskuudessa 63%. Työterveyshuoltoakin on pyritty kehittämään siihen suuntaan, että ehkäisevä ja kuntouttava liikunta saataisiin KELA:n tuen piiriin. (TELI- toimikunta 2001, 30 ja 87)

Ikääntyneet (jo työelämästä poisjääneet) eivät luonnollisestikaan enää hae liikunnalta

työkyvyn ylläpitoa vaan keskittyvät muihin tekijöihin. Mm. O'Brien Cousins (1998) toteaa, että ikääntyneet harrastavat liikuntaa tunteakseen olonsa paremmaksi, parantaakseen liikkumiskykyään, näyttääkseen paremmalta, vähentääkseen sairastumisriskiä, tavatakseen muita ihmisiä, vaihtaakseen maisemaa ja elääkseen pidempään. (O'Brien Cousins 1998, 79)

Kansanterveyslaitoksen eläkeikäisten (65-84-vuotiaat) väestön terveyskäyttämistutkimuksen mukaan vuonna 1997 noin kaksi kolmannelta eläkeikäisistä ilmoitti kävelevänsä ulkona vähintään neljä kertaa viikossa ainakin puoli tuntia kerralla. (TELI-toimikunta 2001, 32)

Suomi (2000) toteaa, että alle 15-vuotiaiden liikuntapaikkojen aktiivikäyttäjien ja vähän liikuntapaikkoja käyttävien yli 70-vuotiaiden ero on liikuntaharrastustiheydellä mitattuna 67% eli vanhukset harrastavat vain n. 1/3 siitä mitä aktiivisimmat lapset ja nuoret. Liikuntapaikkojen käyttö vähenee selvästi iän karttumisen myötä. Esim. koulujen liikuntasalien käyttö oli 15-19-vuotiailla 13-kertainen yli 70-vuotiaisiin nähden. Kävelytien käyttö oli päinvastainen; yli 70-vuotiailla käyttö oli 2.5-kertainen 15-19-vuotiaiden käyttöön verrattuna. Uimahallien käyttö oli suosituinta yli 70-vuotiaiden keskuudessa. Kuntoliikuntasalien käyttö taas vähenee lineaarisen tasaisesti iän karttumisen myötä. Myöhäisessä keski-ikässä pururadat ja hiihtoladut olivat kaikkein suosituimpia. Tämän tutkimuksen kannalta merkittävin tulos Suomen tutkimuksessa oli, että juuri isot liikuntahallit olivat erityisesti nuorison suosiossa.

Sukupuoli

Suomen (2000) mukaan naiset ilmoittivat käyttävänsä säännöllisesti keskimäärin 1.5 liikuntapaikkaa ja miehet 1.6 liikuntapaikkaa, mikä tarkoittaa sitä, että sukupuoli ei enää erottele selvästi miehiä ja naisia liikuntapaikan valikoinnissa. Miehet käyttivät säännöllisesti enemmän vain hiihtoladua ja isoa liikuntahallia. Suomi suosittaakin, että naiskäyttäjien lisääntyessä tulee liikuntapaikkojen viihtyvyyteen, siisteyteen, värikykyyn, valaistukseen, ilmanvaihtoon, hygieenisyyteen sekä palveluolttiuteen kiinnittää enemmän huomiota, koska naisten vaatimukset liikuntapaikkojen laadulle ovat korkeammat kuin miehillä. Suomi kannattaa sellaista liikuntapaikkarakentamista,

jossa aikuiset miehet ja naiset voivat harrastaa yhdessä samanaikaisesti kuntoilutarkoituksessa tapahtuvaa liikuntaa. (Suomi 2000, 186)

Tilastokeskuksen tutkimusten mukaan 1980-luvulla suomalaisten miesten sekä naisten vapaa-aika lisääntyi jonkin verran. Liikuntaan tästä ajasta naiset käyttivät 8%, kun miehillä vastaava osuus oli 12%. Huomattavaa oli, että vaikka vapaa-ajan määrä kasvoi niin liikuntaan ei silti käytetty yhtään enempää aikaa kuin aikaisempaan tarkasteluajankohtana. Tarkastelujaksoiksi tutkimuksessa oli valittu vuodet 1979 ja 1987. (Niemi & Pääkkönen 1989, 43)

Liikunnan osuus vapaa-ajan käytöstä on 1990-luvulla hieman lisääntynyt. Liikuntaan ja ulkoiluun käytetty aika on kasvanut 38 minuutista 45 minuuttiin vuorokaudessa.

Erityisesti naisten liikkuminen on lisääntynyt. Silti miehillä on vielä etumatka naisiin sillä miehet harrastavat liikuntaa 12 minuuttia enemmän vuorokaudessa kuin naiset. Kokonaisuudessaan liikunta käsittää tällä hetkellä 12 prosenttia vapaa-ajasta. Siihen käytetään yhtä paljon aikaa kuin lukemiseen. Eniten osuuttaan vapaa-ajasta kasvatti kuitenkin television katselu. Vuodesta 1987 vuoteen 1999 oli päivittäinen television katselu lisääntynyt noin puolella tunnilla. Miehet katsovat tällä hetkellä televisiota noin 20 minuuttia enemmän vuorokaudessa kuin naiset. Nuorilla myös pelaaminen tietokoneella lisäsi osuuttaan vapaa-ajasta. (Tilastokeskus 2001, 33-41)

Iän ja sukupuolen merkitys liikuntaharrastukselle on varmasti suhteellisen suuri. Lajit, joita harrastetaan vaihtelevat huomattavasti sukupuolen mukaan mutta myös eri ikäkausina harrastetaan yleensä eri lajeja. Tietynä ikä kautena koulu tuo esimerkiksi omat vaikutteensa liikunnan harrastamiseen. Monesti poikien harrastukset ovat fyysisempiä, jos tarkastellaan kontaktin määrää lajissa. Poikien harrastaminen liittyy hyvin usein joukkueurheiluun, kun vastaavasti monet tytöt haluavat harrastaa voimistelua tai tanssia, joissa yksilö on erittäin keskeisessä asemassa.

Iän mukana tulee myös vapaa-aikaan liittyviä muutoksia. Työelämään asettuminen vähentää vapaa-ajan määrää, mikä taas tuo omat haasteensa liikunnan harrastamisen suunnittelulle. Vapaa-ajasta on eri ikäkausina kilpailemassa myös eri tahot. Monien nuorten liikunnan harrastamisen kilpailijaksi ovat nousseet tietokonepelit. Myös

aikuisilla on monia muita vaihtoehtoja vapaa-ajan käytölle kuin liikunta. Tämän päivän yhteiskunnassa vapaa-ajasta kilpailee liikunnan kanssa vahvimmin varmasti television katselu.

3.2.2 Sosioekonominen asema

Suomi (2000) on tutkimuksessaan todennut, että sisäliikuntatilojen käyttö on tulojen ollessa 50 000 - 100 000 mk/vuosi jonkin verran muita tuloluokkia vähäisempää. Tässä on kuitenkin otettava huomioon eläkeläiset, jotka käyttävät sisäliikuntatiloja muita ikäryhmiä vähemmän. (Suomi 2000, 43-44) Töölön Kisahallia ja Myllypuron Liikuntamyyllyä voidaan kuitenkin pitää edellisestä poikkeavana sillä ne ovat Helsingin kaupungin tuottamia halpahintaisia palveluja, joissa myös eläkeläiset on otettu huomioon. Suomi toteaa myös, että lähes kaikkia sisäliikuntatiloja käyttävät ylioppilaat muita ryhmiä enemmän. Sosioekonomisen taustan pohjalta tarkasteltaessa sisäliikuntatilojen käyttö noudattelee edellä mainittua asiaa; Suurin käyttäjäryhmä on opiskelijat ja pienimmät käyttäjäryhmät ovat maanviljelijät ja eläkeläiset. (Suomi 2000, 45) Suomen Gallup Oy:n tekemän tutkimuksen mukaan helsinkiläiset naiset käyttävät oman liikunnan harrastamiseen vuodessa noin 300 euroa ja miehet vastaavasti noin 630 euroa. Näin ollen helsinkiläinen 19-65-vuotias aikuinen käyttää liikunnan harrastamiseen keskimäärin 470 euroa. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2002, 36)

Lasten liikuntaharrastus saattaa olla kiinni myös vanhempien vuosituloista tai sosioekonomisesta asemasta. Suomi (2000) toteaa, että harrastusmäärien tarkastelussa lapsia, jotka eivät harrastaneet liikuntaa ollenkaan, oli eniten kotiäitien ja -isien sekä maanviljelijöiden ryhmissä. Vastaavasti vähiten liikuntaa harrastamattomia lapsia oli opiskelijavanhempien ryhmässä. Lapsen liikuntalaji saattaa olla usein yhteydessä vanhempien vuosituloihin. Samaan hengenvetoon harrastusmäärien tarkastelun ohella Suomi huomauttaa, että jääkiekko, joka tunnetusti on kallis laji, esiintyi ainoastaan ylimmässä tuloluokassa (yli 200 000mk) kolmen harrastetuimman lajin joukossa. (Suomi 2000, 151 ja 157)

Tulotason ohella koulutuksella on erittäin suuri vaikutus liikuntapaikkojen käyttöön. Akateemisen loppututkinnon omaavat käyttävät lähes kaksi kertaa enemmän

liikuntapaikkoja kuin kouluttautumaton väestö. Pitkäaikainen ja korkeatasoinen koulutus tuottaa suuremman tietoisuuden liikunnan myönteisistä vaikutuksista, mikä osaltaan lisää aktiivista liikuntakäyttäytymistä. Suomen korkea koulutustaso luo tästä näkökulmasta katsottuna myönteisen näköalan liikuntatoiminnalle ylipäätään. Tätä kautta tulisikin välttää liian yleisiä liikuntakampanjoita ja keskittyä tiettyihin väestöryhmiin, kuten esimerkiksi nuoret ja syrjäytyneet, suunnattuihin liikuntakampanjoihin. (Suomi 2000, 190)

3.2.3 Perhe ja perheen liikuntaharrastuneisuus

Vuolle (1986) toteaa, että perhesuhteet vaikuttavat siten liikuntapaikkojen käyttöön, että yksinäiset käyttävät paikkoja enemmän kuin perheelliset. (Vuolle 1986, 238) Viimeaikojen yksi suurista puheenaiheista on ollut yksinäisten ihmisten eli ns. sinkkujen suuri määrä yhteiskunnassamme. Varsinkin pääkaupunkiseudulla se tuntuu olevan jonkinlainen muoti-ilmiö, joka tuodaan nykyään entistä enemmän esille. Kärjistäen voisi siis edellä mainitusta vetää sen johtopäätöksen, että pääkaupunkiseudun liikuntapaikoilla on siis enemmän käyttöä kuin koskaan.

Myös ydinperhe on kokenut paljon muutoksia yhteiskunnan muutosten rinnalla. Ahlqvist ym. (1994) puhuvat perheen yksityistymisestä. He toteavat, että perhe on periaatteessa erikoistunut enää yksilöiden tunnetarpeiden tyydyttämiseen ja intimiteettiin. Perheen yksityistyminen on tarkoittanut myös sitä, että perheet ovat yhä enemmän eriytyneet elämäntyyllillisesti omiksi suljetuiksi yksiköikseen, joissa yksilöiden roolit ovat muuttuneet valtavasti. Tämän mukana suuret kotitaloudet ovat harvinaistuneet. Nykyisin omaan yksityisyyteensä sulkeutuneesta pienperheestä on muodostunut postmoderneja uusperheitä avioerojen ja uudelleenavioitumisen kautta. (Ahlqvist ym. 1994, 86)

3.2.4 Asuinympäristö ja asukaskulttuurit

Liikuntapalvelujen, samoin kuin vapaa-ajan palvelujen kehittämisessä on selvitettävä, miten palvelujen rakenne ja laatu vastaavat asukkaiden tavoitteita. Ihmisten elintyylien ja paikallisten asukaskulttuurien kohtaamisen merkitys on selvästi kasvamassa väestön

asuinpaikkavalinnoissa. Jo useita vuosia suurien kaupunkien lähiörakentaminen on puhuttanut arkkitehteja sekä muuta suunnitteluhenkilöstöä median ohella. Lähiörakentamista tapahtui pääasiassa suurissa ja keskikokoisissa kaupungeissa. Lähiöasukkaiden suhteellinen osuus koko väestömäärästä on suurin pääkaupunkiseudulla. Eri lähiöiden asukkaita luonnehtivat kuitenkin usein samantapaiset piirteet. Lähiöiden kehittämisessä juuri liikuntatoimelle tulee kohdistumaan suuria haasteita, sillä tulevaisuudessa paikkakunnan liikuntatoimen luoma imago alueesta voi jopa nousta yhdeksi nuorison asuinpaikkavalinnan päätekijöistä. (Mäntylä 1990, 47-49)

Liikuntamyly on hyvä esimerkki lähiössä toimivasta liikunnan monitoimihallista. Se sijaitsee Helsingin Myllypurossa, joka on 1960-luvulla rakennettu lähiö. Juuri Liikuntamylyllä uskotaan olevan suuri imagollinen merkitys alueelle ja sen liikuntakulttuurille. Se on eri kulttuurien, ikäpolvien, sukupuolten ja harrastajaryhmien kohtaamispaikka. Myllypuron ollessa perinteinen lähiö, jonne on muodostunut myös lähiöille tunnusomaiset ongelmat, luo Liikuntamyly jonkin tasoista positiivista imagoa ympäröivälle alueelle. Tämä toimii myös yhtenä pohjaoletuksena tässä tutkimuksessa.

3.3 Liikuntapalvelujen tavoitettavuus

Liikuntapaikkojen fyysiset tavoitettavuustekijät liittyvät kyseisten liikuntapalvelujen alueelliseen sijoittumiseen. Näistä tekijöistä tärkeimpiä ovat liikuntapaikkojen etäisyydet potentiaalisista käyttäjistä sekä kulku- ja liikennöintitavat liikuntapaikoille ja niiltä takaisin. Liikuntapaikkojen fyysiset tavoitettavuustekijät ovat usein yhteydessä asuinympäristön yleisiin, ihmisten liikkumista ja harrastustoimintaa sääteleviin yhteiskunnallisiin tekijöihin. Jokaisen yhdyskunnan sisäinen rakenne, maisemalliset erityispiirteet, asuinalueen kaavalliset perusratkaisut, liikenteelliset järjestelyt, asumisen muoto jne. vaikuttavat siihen, miten liikuntapalvelut sijoittuvat ympäristöönsä. (Vuolle 1986, 246-247)

Myös Suomi (2000) toteaa, että asuinympäristön pohjalta tarkastellen sisäliikuntatilojen

käyttö on melko suoraan riippuvainen niiden saavutettavuudesta (Suomi 2000, 44). Suomi on tuonut liikuntasuunnitteluun mukaan elinpiiriteorian. Nykyisten liikuntaympäristöjen suunnitteluun elinpiiriteoria soveltuu hyvin, koska ihminen ei koskaan liiku koko kunnan mittakaavassa tai mitassa. Nykyinen liikuntasuunnittelu edustaakin usein suunnittelua, jossa vähitellen pyritään kehittämään eri liikuntaympäristöjä. (Suomi 1998, 41)

Elinpiiri-käsitteen Suomi (1989) on määritellyt seuraavasti: ”Arkipäivän toiminnoissaan ihminen liikkuu yhdyskunnan alueella elinpiiristä toiseen, asunnosta työhön ja koulutukseen, palveluiden hankinnasta vapaa-ajan viettoon. Spesifit toiminnot muodostavat elinpiirejä, joilla tarkoitetaan alueellista tilaa kokonaisuudessaan eli fyysistä, sosiaalista ja toiminnallista ympäristöä. Elinpiiri on tässä käsittehierarkiassa yläkäsite.” Elinpiirin Suomi jakaa pienempiin kokonaisuuksiin, joita ovat pihapiiri, naapurusto, päivänpiiri ja kaupunki. Tutkimuksessaan liikunnan elinpiireistä eri alueilla on Suomi operationaalistanut elinpiirit pituusmittoja vastaaviksi etäisyyksiksi (kilometrit) kotipiiristä. (Suomi 1989, 62-63 ja 68)

Ihminen aloittaa liikkumisensa lähes poikkeuksetta pihapiiristä, jonka jälkeen hän siirtyy liikkumaan naapurustopiiriin eli kortteli muodostuu tärkeäksi liikunnan kannalta. Tässä elinpiirissä sijaitsevat avoimet ja vapaasti käytettävät liikuntapaikat, joiden tulisi olla kaikkien hallinnoitavissa. Asuinalueympäristö muodostaa päivänpiirissä tapahtuvan liikuntatoiminnan, mikä edellyttää käytännössä liikkumisympäristöltään ja liikuntapalveluvarustukseltaan mahdollisimman omavaraisia asuinalueita. Kaupunkitasolla liikkumisympäristö koostuu keskitetyistä palveluratkaisuista. (Suomi 1998, 41-42)

Töölön Kisahallia ja Myllypuron Liikuntamylyä tarkasteltaessa keskeisiksi käyttäjäryhmäalueiksi oletettiin hallien lähialueet mutta käyttäjiä uskottiin tulevan myös koko Helsingin alueelta. Liikunnan elinpiiriteoria luo mielenkiintoisen mallin, jonka avulla voidaan myös tässä tapauksessa tutkia miten liikuntapaikkojen fyysinen etäisyys vaikuttaa liikuntapaikan käyttöön. Asiakkailta kysyttiin suoraan kuinka pitkä matka heillä on kotoaan liikuntapaikalle.

Suomen tekemän tutkimuksen mukaan Jyväskylän seudulla keskimääräinen kuntoiluelinpiiri on 5,6 kilometriä. Samoilla alueilla keskimääräiseksi kilpaurheilun elinpiiriksi muodostuu 9,3 kilometriä. (Suomi 1989, 89) Nämä tulokset voidaan osittain yhdistää myös Kisahallin ja Liikuntamylyn asiakaskuntaan, vaikka samalla tuleekin huomioida alueelliset erot kaupunkikuvassa. Liikuntamylyssä ja Kisahallissa käy ennen kaikkea kuntoilijoita ja molempiin halleihin yli 50% asiakkaista tulee alle kuuden kilometrin etäisyydeltä. Tätä kautta voidaan todeta, että myös monella helsinkiläisellä kuntoiluelinpiiri on jonkin verran alle kuusi kilometriä. Halleihin noin viidennes kävijöistä saapuu 7-10 kilometrin etäisyydeltä. Varsinkin Liikuntamylyssä käy huippu-urheilijoita jonkin verran kauempaa, joten voidaan olettaa, että useat heistä sijoittuvat tähän ryhmään. Näin ollen voidaan karkeasti arvioida, että myös kilpaurheilun elinpiiri on joiltain osin samanlainen kuin Suomen tutkimuksessa.

3.4 Yhteenveto liikuntapaikkojen käyttöä selittävistä tekijöistä

Vuolle (1986) tekee yhteenvetön tutkimuksen pohjalta ja määrittelee ahkerimmat liikuntapaikkojen käyttäjät seuraavasti: ”Ahkerimpia liikuntapaikkojen käyttäjiä ovat ylempiin ammattiasemaryhmiin kuuluvat, hyvän koulutuksen saaneet nuoret miehet, jotka ovat harrastaneet aikaisemmin kilpaurheilua, joiden kotona on harrastettu urheilua ja joilla on positiiviset kokemukset koululiikunnasta.” (Vuolle 1986, 238)

Liikuntapaikkojen käyttöä selittävät usein lähes samat tekijät kuin liikuntaharrastustakin. Oletuksena on, että liikuntapaikan fyysisillä saatavuustekijöillä on erittäin suuri merkitys liikuntapaikan valinnassa. Myös liikuntapaikan tarjoama ”liikuntavalikoima” on varmasti olennainen asia selvitettäessä liikuntapaikan käyttöä.

Tässä tutkimuksessa käy ilmi, että liikuntapaikan monipuolisella liikuntavalikoimalla on suuri merkitys liikuntapaikan käytölle. Myös hallien sisäänpääsymaksujen edullisuutta keuhuttiin suhteellisen paljon, mikä osoittaa sen, että harrastamisen hinta on yksi hallien käyttöä selittävä tekijä. Se, että asiakkaat ilmoittivat tässä tutkimuksessa suurimmaksi osaksi saapuvansa liikuntapaikalle lähialueilta osoittaa sen, että hallit toimivat

ensisijaisesti lähiliikuntapaikkoina. Tätä kautta voidaan todeta, että liikuntapaikan läheisyys on yksi selittävä tekijä.

On kuitenkin syytä muistaa, että lähes aina liikuntapaikkojen käyttöä selittävät monet eri tekijät samanaikaisesti. Yksilöiden välillä on suuriakin eroja, jotka saattavat selittää liikuntapaikan käyttöä mutta usein monille ryhmille löytyy myös yhteisiä selittäviä tekijöitä kuten esimerkiksi matkan pituus kotoa liikuntapaikalle tai liikunnan harrastamisen hinta.

4 TUTKIMUSONGELMAT

Edellisissä kappaleissa on hahmoteltu tutkimuksen teoriapohjaa, jonka pohjalta tutkimuksen pääongelmat nousevat. Ensimmäisenä pääongelmana tutkimuksessa on se, *millaisia ihmisiä liikuntakäyttäytymiseltään ja taustatekijöiltään käy Töölön Kisahallissa ja Myllypuron Liikuntamylyssä*. Toinen pääongelma on, *mitä mieltä asiakkaat ovat kyseisistä liikuntapaikoista*. Kun nämä asiat on selvitetty, voi Helsingin kaupungin liikuntavirasto kohdentaa palvelujaan paremmin eri kohderyhmille ja parantaa hallien palvelukykyä. Edellä mainitusta esimerkkeinä voisivat olla mm. tilavarausten tasaisempi jakaminen huomioonottaen myös uudet lajit ja tyhjiä vuorojen tehokkaampi käyttöönotto.

Seuraavassa on lueteltu muutamia kysymyksiä, joihin tutkimuksen tulisi vastata.

- Millainen on palvelun saatavuus (sijainti, yhteydet)?
- Millä asiakas kulkee liikuntapaikalle (oma auto, julkinen liikenne, muu)?
- Mitä lajeja yksittäinen maksava asiakas tulee harrastamaan?
- Milloin hän tulee niitä harrastamaan?
- Kenen kanssa asiakas tulee harrastamaan liikuntaa?
- Ovatko aukioloajat asiakkaiden mielestä sopivat?
- Kuinka laajalta alueelta asiakkaita tulee?
- Miten toimintaa asiakkaiden mielestä voitaisiin parantaa?
- Miksi asiakkaat tulevat juuri Kisahalliin / Liikuntamylyyn (motiivit)?
- Miten asiakkaiden mielestä Kisahalli ja Liikuntamyly eroavat toisistaan?
- Minkä ikäisiä hallien käyttäjät ovat?
- Millainen on käyttäjien sukupuolijakauma?
- Mikä on käyttäjien sosioekonominen asema?

Tutkimusongelmat ja edellä esitetyt kysymykset on suunniteltu siten, että vastaukset niihin palvelevat hyvin Helsingin kaupungin liikuntaviraston hallintoa. Kyseessä on siis hallinnollinen näkökulma. Tästä näkökulmasta tarkastellen myös asiakkaiden mielipiteet

liikuntapaikoista nousevat tärkeään rooliin sillä juuri tämän palautteen kautta liikuntavirasto voi kehittää toimintaansa eteenpäin.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuksen aineistonkeruu suoritettiin 15.–19.4.2002. Tutkimuksessa käytettiin standardoitua kyselylomaketta, jonka asiakkaat saivat em. liikuntapaikoilta ja jonne lomake myös palautettiin. Tutkija oli itse paikan päällä ja valmis toimimaan ”haastattelijana”, jotta vastauksia kyselyyn olisi saatu riittävästi. Asiakkaat olivat kuitenkin niin aktiivisia, ettei tutkijan omaa panosta aineiston keruussa juurikaan tarvittu. Molemmille liikuntapaikoille toimitettiin 150 kyselykaavaketta. Liikuntamyyllyssä kaavakkeista palautettiin 117, mikä tarkoittaa sitä, että palautusprosentiksi saatiin 78%. Kisahallissa kaavakkeita saatiin takaisin 134, jolloin palautusprosentti oli 89,3%. Taustamuuttujien ja liikuntakäyttämistä mittaavien kysymysten lisäksi kyselykaavakkeessa oli myös kaksi avokysymystä, joissa kysyttiin hallien hyviä ja huonoja puolia. Tähän valintaan oli syynä se, että tutkimus ei muodostuisi täysin määrälliseksi vaan siihen saataisiin kvalitatiivisempaa otetta. Tällöin tutkimus olisi käyttökelpoisempi myös hallinnon näkökulmasta antaen monipuolisempaa tietoa asiakkaiden mielipiteistä.

Tutkimus toteutettiin standardoidulla kyselylomakkeella, joten kyseessä oli siis survey - tutkimus. Standardoituus tarkoittaa sitä, että halutaan saada selville vastaus kaikilta vastaajilta täsmälleen samalla tavalla. Aineisto, joka kerätään surveyn avulla, käsitellään lähes poikkeuksetta kvantitatiivisesti. Kyselytutkimuksen etuna voidaan pitää sitä, että sen avulla voidaan kysyä monia eri asioita ja se säästää tutkijan aikaa sekä vaivannäköä. Etujen lisäksi survey -tutkimuksella on myös haittoja. Koskaan ei ole mahdollista varmistua siitä, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen. Usein ei ole myöskään selvää, miten onnistuneita annetut vastausvaihtoehdot ovat olleet vastaajan näkökulmasta. Heikkoutena on myös se, että ei tiedetä, miten vastaajat ylipäänsä ovat selvillä siitä alueesta, josta kysymykset esitetään. Vaikka varsinainen survey -tutkimus säästää aikaa ja vaivaa, vaatii lomakkeen laatiminen tutkijalta monenlaista tietoa ja taitoa. Joissakin tapauksissa myös kato (vastaamattomuus) nousee suureksi. (Hirsjärvi ym. 1997, 189-191)

Jos tarkastellaan vastausprosentteja, voidaan todeta, että ainakin tältä osin tutkimus onnistui lähes täydellisesti. Tutkimuksessa ilmeni myös ongelmia, jotka tulee huomioida vastaisuudessa. Monilla nuorilla vastaajilla oli ongelmia kaavakkeen täyttämässä. Esimerkiksi kysymys vuosituloista aiheutti monelle nuorelle vastaajalle ongelmia. He eivät aina ymmärtäneet, että ilman vuosituloja heidän olisi kuulunut ympäröidä vastausvaihtoehto 1, jossa vuositulot olivat alle 8500 euroa (kts. LIITE 1).

Heikkoudeksi osoittautui myös kysymykset 12 ja 13. Kysymyksessä 12 osa vastaajista ilmoitti harrastavansa liikuntaa yksin ja osa ystävän kanssa vaikka olikin tullut yksin ”jumpparyhmään”. Kysymys ei pystynyt erottelemaan sitä kenen kanssa oltiin liikuntaa tultu harrastamaan, jos kyseessä oli ”jumpparyhmä”. Jotkut laskivat muut ryhmäläiset kavereikseen, kun toiset taas olivat sitä mieltä, että harrastivat liikuntaa yksin. Kysymys 13 käsitteli lajeja, joita oltiin tultu harrastamaan. Myös tässä ilmeni epäselvyyksiä. Jotkut vastaajista ilmoittivat tullessa harrastamaan voimistelua, kun taas toiset ympäröivät kohdan muu laji ja kirjoittivat tyhjälle viivalle jumpan. Jotkut tosiaan tulivat harrastamaan voimistelua mutta myös useat ”jumpparyhmässä” olleet merkitsivät tullessa harrastamaan voimistelua. (kts. LIITE 1)

Kysymyksessä vapaista harjoitusvuoroista ilmeni, että todella moni oli vastannut vaihtoehdon tyydyttävä (kts. LIITE 1). Tämä oli keskimäinen vaihtoehto, joten on hyvin todennäköistä, ettei vastaajilla ollut selvää mielipidettä edellä mainitusta asiasta. Suurin osa vastaajista tuli harrastamaan voimailua kuntosalille, joka on aina vapaassa käytössä. Tähän asiaan vedoten on syytä olettaa, etteivät asiakkaat ole törmänneet ongelmaan vapaiden ja varattujen harjoitusvuorojen suhteesta. Kysymys tuliskin kohdistaa kilpaurheilua harrastaville ja erityisiä tiloja tarvitseville käyttäjille, jotta kysymys antaisi oikean kuvan tutkijalle.

Kokonaisuudessaan voidaan kuitenkin todeta, että käsillä olevaan tutkimukseen surveymenetelmä sopi mainiosti. Sillä saatiin kerättyä kaikki olennainen tieto liikuntaviraston hallinnon käyttöön. Kaavaketta on mahdollista käyttää myös tulevaisuudessa eri kohteiden asiakaskartoituksessa, joskin hieman muunneltuna. Edellä mainittujen ongelmien korjaamisen jälkeen kyselykaavake on varmasti Helsingin kaupungin liikuntavirastolle mitä parhain väline eri liikuntapaikkojen asiakaskartoitukseen.

6 KISAHALLI JA LIIKUNTAMYLLY ALUEIDENSA LIIKUNNAN LIPPULAIVOJA

Ennen varsinaisia tutkimuksen tuloksia on syytä tarkastella Kisahallia ja Liikuntamyllyä sekä alueita, joilla kyseiset liikuntapaikat sijaitsevat. Alueiden tarkastelu pyritään kiinnittämään mahdollisimman tiiviisti edellä mainittuihin liikuntapaikkoihin, siltä osin, kun se on tutkimuksen kannalta olennaista. Tähän on syynä se, että jo alueellisen tarkastelun aikana voi tehdä alustavia oletuksia liikuntapaikkojen käyttäjistä. Tässä tutkimuksessa keskitytään kahteen alueeseen, Taka-Töölöön ja Myllypuroon. Taka-Töölö sijaitsee lähellä kaupungin keskustaa, kun taas Myllypuro on itäistä Helsinkiä. Alueiden väestö eroaa huomattavasti toisistaan, mikä käy jo ilmi alueista kerätyissä tilastotiedoissa.

6.1 Taka-Töölö ja Myllypuro

Taka-Töölö on alue, joka alkaa Hesperian Esplanadista ja jatkuu lähelle Tullinpuomia. Alueen asemakaava on etelässä suljettua korttelirakennetta mutta muuttuu lännessä ja pohjoisessa funkishenkiseksi. Taka-Töölön länsipuolella sijaitsee suuri Kivelä-Hesperian sairaala-alue sekä meren rantaan ulottuvia laajoja puistoalueita, esim. Sibeliuksen puisto. Alueen itäpuolella sijaitsee Eläintarhan liikuntapuisto, jossa on Olympiastadion, pallokentät, jäähalli, Töölön Kisahalli ja uimastadion. (Helsingin Tietokeskus 2001) Pallokenttien alueelle on rakennettu myöhemmin myös uusi jalkapalloareena Finnair-stadium.

Töölön syntyhistorian alusta lähtien on sen väkiluku muuttunut suhteellisen paljon eri aikoina. Töölön rakentamiseen liittyi kova väestönkasvu, joka tasaantui 1930-luvulla. Väestömäärä kohosi huippuunsa 1940-luvun lopulla sota-ajan ja sitä seuranneen asuntosääntelyn tuloksena. Sen jälkeen alkoi väestömäärä vähentyä, jonka seurauksena väkiluku laski kolmannekseen huippumäärästä vuonna 1951. Jälleen 1990-luvun alussa tapahtui käänne nousevaan suuntaan. Vuosien 1964-1997 välillä huomattavimmat

muutokset tapahtuivat lasten ja nuorten väestöosuuksissa. Viime vuosikymmenellä kääntyivät kaikki lasten ja nuorten ikäryhmät jälleen nousuun. Töölö on siis muuttanut ilmettään vanhusvaltaisesta asuinpaikasta yhä nuoremman väestön omaavaan paikkaan. (Lankinen 1998, 72)

Suurin osa Taka-Töölön asunnoista on pieniä ja alueella asuu paljon nuoria aikuisia. Lasten määrä on kuitenkin noussut aina 1990-luvun puolivälistä saakka ja koululaisia on nyt enemmän kuin koko 1990-luvulla. Häiritsevänä tekijänä viihtyisän kaupunginosan elämässä ovat vilkkaasti liikennöidyt läpiajokadut. Helsingin Tietokeskuksen mukaan Taka-Töölön 1,93 km² käsittävällä alueella asuu noin 15 000 asukasta. Työpaikkoja alueella on noin 8 300. Suurin osa alueen asukkaista (84,6%) on suomenkielisiä. Ulkomaalaisia alueella asuu ainoastaan 3,7%. Alueen asuntokanta on hyvin vanhaa; suurin osa asunnoista (lähes 90%) on rakennettu ennen vuotta 1949. Alueelle muutto ja sieltä poismuutto ovat lähes yhtä suuria, joten alueen kokonaisväestön määrä pysyy lähes samana. (Helsingin Tietokeskus 2001)

Tällä hetkellä valtaosa Taka-Töölön asukkaista on 25-39-vuotiaita (31,6%) ja 40-64-vuotiaita (29,7%). Nuorten osuus on kuitenkin kasvussa sillä 0-24-vuotiaiden ryhmä muodostaa jo yli 22% osuuden alueen väestöstä. Alueen perheiden keskokoko on noin 2,4 henkilöä. Alueella asuvat ihmiset ovat suhteellisen hyvin koulutettuja: 36,4% on suorittanut ylemmän keskiasteen tutkinnon ja 30,5 korkea-asteen tutkinnon. Tulot asukasta kohti alueella ovat noin 20 200 euroa/vuosi. (Helsingin Tietokeskus 2001) Koska koulutustaso on perinteisesti korreloinut liikunnan harrastamisen kanssa positiivisesti (kts. Vuolle 1989 ja Suomi 2000), niin voidaan olettaa, että Töölössä asuva väestö harrastaa suhteellisen paljon liikuntaa. Tätä kautta oletetaan myös Töölön Kisahallia kuormitettavan suhteellisen paljon töölöläisten toimesta.

Myllypurolla on taas hieman erilainen historia, josta seuraavassa lisää. Viikin peltojen laskuojaan äärellä sijainnut pieni mylly on pohjana Myllypuron nimelle. Vielä 1950-luvulla alue oli lähes erämaata mutta muutto pääkaupunkiseudulle 1960-luvulla käynnisti rakentamisen myös Myllypurossa. Kerrostaloalue lähipalveluineen valmistui 1960- ja 1970-lukujen taitteessa. Asukkaita oli tuolloin 12 000, mutta työpaikkoja alueelle ei juuri syntynyt, vaan väki kävi töissä pääosin keskustassa. Metro helpotti

myllypurolaisten kulkua keskustaan päin, kun Myllypuro sai oman asemansa vuonna 1986. (Helsingin Tietokeskus 2001) Liikuntamyylly sijaitsee aivan Myllypuron metroaseman vieressä, mikä taas osaltaan helpottaa halliin tuloa kauempaakin kuin vain lähialueilta.

Myllypuro on tyypillinen 1960-luvulla rakennettu kerrostalolähiö, jossa betonielementtitalojen peruskorjaus on tullut ajankohtaiseksi. Myllypuron väestörakenne on uudistunut 1990-luvulla valtavasti ja alueella asuukin nyt paljon syntyperältään ulkomaalaisia asukkaita. Myllypuron länsireunan muodostaa pienkerrostalokorttelit ja alue laajenee koko ajan myös etelään pientalorakentamisella. Myllypuron peruspiirin 2,19 km² alueella asuu noin 9 200 asukasta ja työpaikkoja on noin 1 500. Huomattava seikka alueen tarkastelussa on se, että suomenkielisten muodostaessa enemmistön (84%) asukkaista on vieraskielisten (10%) ja ulkomaalaistaustaisten (11,4%) osuus huomattava. Alueen asuntokanta muodostuu lähinnä 1960-luvulla rakennetuista asunnoista (yli 70%). Valtaosa Myllypuron peruspiirin asukkaista on 40-64-vuotiaita (36,6%) mutta myös nuorten, 7-15-vuotiaat, osuus on kasvussa (9,2%). Alueen perheiden keskipakko on noin 2,7 henkilöä. (Helsingin Tietokeskus 2001)

Erittäin tärkeää on huomata alueen väestön koulutustaso; enintään perustason koulutuksen omaavia ihmisiä on yli 50% koko alueen väestöstä. Yhteydessä tähän on luonnollisesti alueen asukkaiden tulot, jotka ovat noin 13 300 euroa/vuosi. Aluetta kuvaa osaltaan myös luvut toimeentulotuen saajista ja lastensuojelun asiakkaista; toimeentulotukea vuonna 1998 sai 192/1000 henkilöä ja lastensuojelun asiakkaita (0-17v) oli samana vuonna 74,1/1000 henkilöä. Vastaavat luvut Taka-Töölön alueella olivat samana vuonna 70/1000 henkilöä ja 24,5/1000 henkilöä. Alueen palvelutarjonta on suhteellisen heikko, mikä omalta osaltaan vaikeuttaa Myllypuron peruspiirin tilannetta. (Helsingin Tietokeskus 2001) Koulutustasoa tarkasteltaessa, voisi helposti olettaa, että Myllypurolaiset eivät kovinkaan paljon harrasta liikuntaa. On kuitenkin syytä muistaa, että Liikuntamyyllystä on pyritty tekemään myös lähiliikuntapaikka, joka palvelee parhaalla mahdollisella tavalla alueen asukkaita. Vaikka myllypurolaisten koulutustaso ei olekaan korkea, niin voidaan olettaa, että hallin keskeinen sijainti ja erilaiset lähiöliikunnan tarjoamat palvelut houkuttelevat alueen asukkaita liikunnan

pariin.

Tutkimusten mukaan Myllypurossa huonompaan suuntaan muuttuneet asiat olivat suurelta osin juuri sosiaaliseen ympäristöön liittyviä tekijöitä. Haastattelujen pohjalta tehdyn yhteenvedon perusteella ihmiset kokivat turvattomuuden lisääntyneen sekä näkivät maahanmuuttajien ja työttömien suuren määrän aiheuttavan ongelmia. Myös alkoholismi huolestutti ja rikollisuuden pelättiin lähtevän nousuun. (Bäcklund 2000, 96)

Seuraavassa on esitetty vielä taulukon muodossa keskeisimmät alueita (Taka-Töölö ja Myllypuro) kuvaavat tunnusluvut, jotta alueiden erilaisuudesta saisi kattavamman kuvan.

TAULUKKO 1. Taka-Töölö ja Myllypuro tilastojen valossa. (Helsingin Tietokeskus 2001)

	Taka-Töölö	Myllypuro
Alueen pinta-ala	1.93 km ²	2.19 km ²
Asukkaita	15 000	9 200
Työpaikkoja	8 300 kpl	1 500 kpl
Ulkomaalaisia alueen väestöstä	3.7 %	11.4 %
Perheiden keskipää	2.4 hlöä	2.7 hlöä
Alueen asukkaiden koulutustaso	36.4 % ylempi keskiaste	Yli 50 % enintään
	30.5 % korkea- aste	perustason koulutus
Tulot asukasta kohti (ka)	20 200 euroa/vuosi	13 300 euroa/vuosi
Toimeentulotuen saajat	70 / 1000 hlöä	192 / 1000 hlöä

6.2 Töölön Kisahalli ja Myllypuron Liikuntamyly

Kisahalli on Helsingin Töölössä, Paavo Nurmen kuja 1:ssä, sijaitseva liikunnan monitoimihalli. Kisahallissa on kaksi eri puolta, joissa voi harrastaa liikuntaa. A-hallissa on kuntosali, karatetila, koripallokenttä, 2kpl lentopallokenttiä, nyrkkeilytila, telinevoimistelutila, pöytätennis, juoksusuora ja heittohäkki. B-hallissa on koripallokenttä, liikuntarajoitteisten jousiammuntatila, 2kpl miekkailusaleja sekä pöytätennistila. Hallista löytyy siis hyvin monipuoliseen liikuntaan tarvittavat tilat. Sijaintinsa vuoksi Töölön Kisahalli on säilyttänyt hyvin asemansa erilaisten kuntoliikuntapaikkojen joukossa. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 1997)

Kisahalli valmistui vuonna 1935, jolloin sen nimi oli vielä Messuhalli. Kyseisen rakennuksen ovat suunnitelleet arkkitehdit Aarne Hytönen ja Risto-Veikko Luukkonen. Helsingin saamien olympiakisojen vauhdittamana Messuhallia laajennettiin. Laajennusosa, B-halli, valmistui vuonna 1950. Kaupunki myönsi vuonna 1962 luvan uuden C-hallin rakentamiselle mutta hanke ei toteutunut, koska messut siirsivät toimintansa Pasilaan vuonna 1975. Heti sen jälkeen Helsingin kaupungin liikuntavirasto muutti tiloihin ja rakennuksen nimi vaihtui Töölön Kisahalliksi. (Siukonen 2000)

Kisahallissa oli vuonna 2000 (tammi-joulukuu) yli 418 000 kävijää. Suurimmat käyttäjäryhmät muodostuivat voimailijoista (87 420), voimistelijoista (81 110) ja koripalloilijoista (67 525). (Liikuntavirasto 2001b)

Alustavaa käyttäjäprofiilia voi luoda hallien kävijämäärätilastojen pohjalta. Helsingin kaupungin liikuntavirasto suoritti tammi-helmikuussa vuonna 2001 eri liikuntapaikkojen kävijämääräseurannan. Seuranta suoritettiin viikoilla 3 ja 7. Kisahallin käytöstä päivätunteja oli 35% viikolla 3 ja 34% viikolla 7 (vapaat ja varatut harjoitusvuorot). Kisahallin vankan kävijäjoukon muodostaa pääasiassa voimailijat, voimistelijat, kori- ja lentopalloilijat. Aktiivisinta hallin käyttö oli viikon puolivälissä. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001c)

Toisin kuin Kisahalli, Liikuntamyly toimii itäisessä Helsingissä, aivan Myllypuron

metroaseman vieressä. Liikuntamyly on entiseen Paragonin painotaloon rakennettu liikunnan monitoimihalli. Rakennuksen on suunnitellut Aarno Ruusuvuori vuonna 1979. Liikuntamyly avattiin liikkujien käyttöön 1.2.2000. Halli tarjoaa liikuntatilaa 12 060 m² ja pukuhuonetilaa 648 m². Korkeutta hallin sisällä on 7,2 metriä, mikä mahdollistaa lentopallon pelaamisen ja jopa seiväshypyn harjoittelemisen. Hallissa on toimistotilaa 909 m² sekä kokous- ja koulutustilat 10-30 hengelle. Liikuntamyly on avoinna maanantaista perjantaihin 07.00-22.00 ja lauantaista sunnuntaihin 09.00-22.00. (Färdig 2000)

Liikuntamylyssä voi harrastaa kaikkia yleisurheilulajeja. Halli tarjoaa 200 metrin kuusikaistaisen juoksuradan ja 60 metrin juoksuradan. Moukaria, kiekkoa ja keihästä voi heittää pressuun sekä kuulaa työntää 21 metriin asti pehmustetulla alustalla. Siellä on myös täysimittainen salibandykenttä ja kaksi pienempää sählykenttää. Lisäksi hallissa on kentät koripallolle, sulkapallolle ja pöytätennikselle. Liikuntamylyssä on myös täydelliset voimistelupaikat teline- ja vammaisvoimistelua varten. Sieltä löytyy myös saleja voimailulajeille ja aerobicille. Kiinnostava yksityiskohta on kymmenen eri vaikeusasteisen reitin kiipeilyseinä. Katsomopaikkoja Liikuntamylyssä on 430. (Färdig 2000)

Liikuntamyly työllistää laitospäällikön lisäksi noin viitisentoista henkeä. Helsingin kaupunki osti rakennuksen Alma-Medialta 33 miljoonalla markalla. Remontti ja liikuntatilojen kalustaminen maksoi yhteensä 21,1 miljoonaa markkaa. Uudet sisätilat ovat suunnitelleet Pentti Värälä ja Ilkka Vellamo arkkitehtitoimisto Pro-Arkista yhteistyössä Helsingin kaupungin liikuntaviraston ja lajiliittojen kanssa. (Färdig 2000)

Liikuntamylyssä oli vuonna 2000 (tammi-joulukuu) 253 060 kävijää. Suurimmat käyttäjäryhmät jakaantuivat seuraavasti: judo (132 750), salibandy (33 852) ja sekalaiset (21 466). (Liikuntavirasto 2001b) Judotilan kävijämäärä on suuri, sillä siihen lasketaan myös kaikki muut kyseisessä tilassa harrastetut kamppailulajit. Kävijämäärissä on otettava huomioon se, että Liikuntamyly avautui urheilijoiden käyttöön 1.2.2000.

Myös Liikuntamyly kuului jo aikaisemmin mainitun kävijämääräseurannan piiriin (viikot 3 ja 7). Liikuntamylyn käyttö oli selvästi suurempaa päivisin kuin Kisahallin.

Tähän on syynä Liikuntamylyssä järjestettävä lähiöliikunta mm. työttömille ja maahanmuuttajille. Päivävuoroja kaikista Liikuntamylyn vuoroista oli 38% viikolla 3 ja 44% viikolla 7. Myös Liikuntamylyssä oli käyttäjiä eniten viikon puolivälissä. Yleisurheilijat viihtyvät paremmin Liikuntamylyssä kuin Kisahallissa, koska Liikuntamylyssä tilat kyseisen urheilumuodon harjoittamiselle ovat paljon paremmat. Voimistelijatkin viihtyvät Liikuntamylyssä, sillä siellä on uusi ja eristetty voimistelutila, jonne ei muun hallin melu kuulu niin häiritsevästi kuin Kisahallin vastaavalle tilalle. (Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001c)

Karjalainen (2000) jakaa Liikuntamylyssä järjestettävän lähiöliikunnan osallistujat kolmeen luokkaan: 1) aktiiviliikkujat, 2) kunnostaan huolestuneet ja 3) seuralliset. Neljänneksi ryhmäksi voitaisiin lukea pahasti syrjäytyneet, joita kuitenkin tavoitetaan erittäin harvoin. Ensimmäisen ryhmän liikkujat ovat yleensä nuorehkoja miehiä ja liikuntaa koko ikänsä harrastaneita. He harrastaisivat liikuntaa luultavasti ilman lähiöprojektiakin. Erityisesti pallopelit (esim. sähly ja pesäpallo) ovat aktiiviliikkujien suosiossa. Aktiiviliikkujat ovat myös aktiivisia aloitteiden tekijöitä ja ottavat usein myös vastuuta tapahtumien järjestämisestä. (Karjalainen 2000, 139)

Edellä olevan jaottelun mukaiset ”Kunnostaan huolestuneet” ovat yleensä myöhäisessä keski-ikässä tai jo eläkeikässä olevia miehiä tai naisia, jotka haluavat ylläpitää fyysistä kuntoaan ja henkistä vireyttään liikunnan avulla. Heille tyypillisiä lajeja ovat jumppa ja kuntosali. Liikkumisen motiivina heillä on siis huoli omasta kunnosta ja terveyden säilyttämisestä. ”Seurallisille” lähiöliikunta täydentää, tai toimii osana arkielämään kuuluvaa sosiaalista vuorovaikutusta. Lähiöliikunnasta on muodostunut heille uusi kanava sosiaalisten suhteiden ylläpitämiselle. ”Seuralliset” ovat ikärakenteeltaan monimuotoisempaa joukkoa kuin ”kunnostaan huolestuneet”. Heidän ikäjakaumansa vaihtelee kolmenkymmenen ja kahdeksankymmenen välillä. Tyypillisin ”seurallinen” liikkuja on viisissäkymmenissä oleva naishenkilö. (Karjalainen 2000, 141-142)

On kuitenkin syytä muistaa, että viikoilla 3 ja 7 tehty kävijämääräkartoitus on ainoastaan suhteellisen nopeasti tehty selvitys, josta saatava tieto ei ole kovin monipuolista. Tämän käsillä olevan tutkimuksen tarkoituksena onkin täydentää aikaisempaa selvitystä ja tuoda esille kattavampi kuva hallien käyttäjistä. Tavallaan

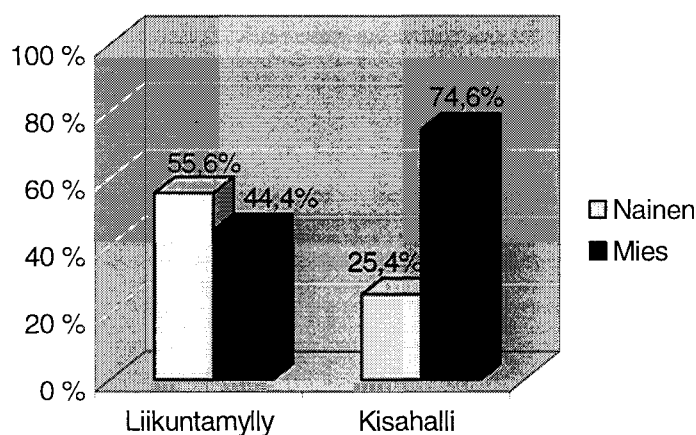
tämäkin tutkimus toimii tieteellisyydestään huolimatta selvityksenä Helsingin kaupungin liikuntavirastolle. Tutkimuksella on siis kahdenlainen luonne; Se on samalla tieteellinen tutkimus ja selvitys. Seuraavassa on esitelty tutkimuksen keskeisiä tuloksia.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tutkimuksen tulokset on jaoteltu siten, että ensin hahmotellaan kuvaa siitä, millainen on tyypillinen Kisahallin tai liikuntamyyllyn kävijä taustatiedoiltaan ja liikuntakäyttäytymiseltään. Tämän jälkeen tarkastelussa paneudutaan asiakaspalautteeseen, joka muodostuu asiakkaiden antamista arvosanoista eri toiminnoille ja asioille sekä avoimesta palautteesta halleja kohtaan.

7.1 Liikuntaharrastuksen taustatekijät

Liikuntaharrastuksen taustatekijöistä sukupuoli oli merkittävin Kisahallin ja Liikuntamyyllyn käyttäjiä erottava tekijä. Liikuntamyyllyssä kyselyyn vastanneista oli naisia 55,6%, kun vastaava luku Kisahallissa oli 25,4%. Miehiä Liikuntamyyllyssä kyselyyn vastanneista oli 44,6% ja Kisahallissa 74,6%.

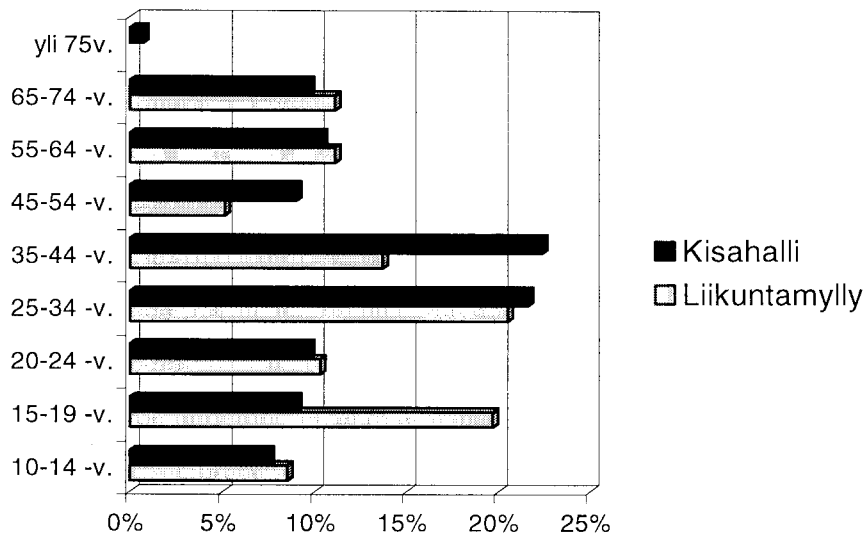

KUVIO 3. Liikuntamyyllyn ja Kisahallin kävijöiden prosentuaalinen sukupuolijakauma. (Liikuntamyylly n=117, Kisahalli n=134)

Syy siihen, etteivät naiset käytä Kisahallin palveluja yhtä paljon kuin miehet saattaa löytyä esimerkiksi tarkastelemalla mielipiteitä hallin siisteydestä. Miehistä 45,5% oli

sitä mieltä, että hallin siisteystaso on hyvä mutta naisista vain 26,5% oli samaa mieltä. Ainoastaan tyydyttäväksi hallin siisteysten arvioi naisista jopa 47,1% eli lähes puolet vastanneista. Miehillä vastaava luku oli 37,4%. Miehistä vain 2,0% arvioi hallin siisteysten huonoksi, kun taas naisilla tässäkin kohdassa prosenttiluku nousi yli kymmenen ollen 11,8%. Syy edellä mainittuihin eroihin saattaa löytyä naisten ja miesten harrastamien lajien kautta. Naiset harrastavat usein enemmän voimistelua ja jumppaamista, joissa on mukana lattialla vatsallaan tai selällään tehtäviä liikkeitä. Tällöin liikuntatilan siisteysten kiinnittää huomattavasti enemmän huomiota kuin esimerkiksi koripalloa pelattaessa.

Tutkimukseen vastanneiden ikäjakauma ei eroa hallien välillä niin selvästi kuin sukupuolijakauma. Liikuntamylyn suurimman kävijäjoukon muodostivat 25-34-vuotiaat 20,5% osuudella. Kisahallissa vastaava ikäluokka oli edustettuna 21,6% osuudella mutta suurin luokka oli 35-44-vuotiaat, joita oli 22,4% vastanneista. Liikuntamylyssä 35-44-vuotiaita oli ainoastaan 13,7%. Suurin ero hallien välillä oli kuitenkin 15-19-vuotiaiden osuudessa. Liikuntamylyssä heitä oli 19,7% vastanneista mutta Kisahallissa ainoastaan 9%. Nuorten suurempaan osuuteen Liikuntamylyssä saattaa olla syynä Myllypurossa asuvien perheiden kesikoko. Kun Töölön alueella perheiden kesikoko oli 2,4 henkilöä niin Myllypurossa vastaava luku oli 2,7 henkilöä (kts. Taulukko 1.). Tätä kautta voidaan olettaa, että Myllypurossa asuu enemmän perheitä, joissa on useampia lapsia. Seuraavassa on hallien ikäjakauma esitetty kuvion muodossa.

KUVIO 4. Liikuntamyllyn ja Kisahallin kävijöiden prosentuaalinen ikäjakauma. (Liikuntamylly n=117, Kisahalli n=134)

Tutkielmassa aiemmin esitetty hypoteesi siitä, että pääkaupunkiseudulla yksin asuvat ihmiset harrastavat enemmän liikuntaa kuin avio- tai avoliitossa olevat, ei saanut tukea tämän tutkimuksen osalta. Prosenttiosuudet tässä tutkimuksessa olivat naimattomien ja avio- tai avoliitossa olevien osalta lähes yhtä suuret. Liikuntamyllyssä avio- tai avoliitossa olevat muodostivat jopa suurimman ryhmän siviilisäätystä tarkasteltaessa. Liikuntamyllyn kävijöistä 40,2% oli naimattomia, kun vastaava luku Kisahallin osalta oli 47,8%. Avio- tai avoliitossa olevia liikunnanharrastajia Liikuntamyllyssä kyselyyn vastanneista oli 45,3% ja vastaavasti Kisahallissa 46,3%.

Suomi oli luonnollisesti äidinkielenä suurimmalla osalla Liikuntamyllyn ja Kisahallin kävijöistä. Liikuntamyllyssä oli kuitenkin edustettuna hieman suurempi joukko vieraskielisiä vastaajia kuin Kisahallissa. Jos lasketaan yhteen vastaajien osuudet, jotka ilmoittivat äidinkielekseen ruotsin, venäjän tai jonkun muun kielen niin heitä oli Liikuntamyllyssä 10,2% vastanneista. Kisahallissa tämän ryhmän osuus oli ainoastaan 5,2%. Liikuntamyllyn kävijöiden keskuudessa ilmeni huomattavasti enemmän eri kieliä äidinkielenään puhuvia asiakkaita kuin Kisahallin asiakkaiden keskuudessa. Vastauslomakkeissa mainittiin muun muassa. bangladesh, vietnam, italia, saksa ja norja.

Koulutuksen osalta hallien käyttäjät erosivat lähes samalla tavalla kuin Helsingin tietokeskuksen julkaisemat alueelliset koulutuserot vertailtaessa Myllypuroa ja Taka-Töölöä. (Kts. Taulukko 1.) Liikuntamyyllyn kävijöistä ainoastaan kansakoulun tai peruskoulun suorittaneita oli 34,2%, kun vastaava luku Kisahallin osalta oli 23,9%. Korkeakoulun tai yliopiston käyneitä oli vastaavasti Kisahallissa kyselyyn vastanneista jopa 26,9%, kun taas Liikuntamyyllyssä kyseinen ryhmä muodosti 17,9% osuuden. Seuraavassa on esitetty Liikuntamyyllyn ja Kisahallin kävijöiden koulutuserot taulukon muodossa.

TAULUKKO 2. Liikuntamyyllyn ja Kisahallin kävijöiden koulutuserot.

Koulutus	Liikuntamyylly	Kisahalli
Kansakoulu/ Peruskoulu	34,2 %	23,9 %
Ylioppilas	14,5 %	17,9 %
Ammattikoulu	17,1 %	10,4 %
Opisto	13,7 %	11,9 %
Ammattikorkeakoulu	2,6 %	9,0 %
Korkeakoulu/ Yliopisto	17,9 %	26,9 %

Liikuntamyyllyn kävijöiden koulutustaso oli siis selvästi alhaisempi kuin Kisahallin kävijöiden. Siitä huolimatta on syytä huomauttaa, että vaikka Liikuntamyyllyssä joka kolmas kävijä oli suorittanut ainoastaan kansakoulun tai peruskoulun, niin lähes kaksi kolmasosaa eli yli 65% vastanneista oli käynyt koulua enemmän kuin perustason verran. Tämä osoittaa, että valtaosa liikunnan harrastajista on koulutettuja ihmisiä. Tätä lukua voidaan vielä verrata Myllypuroalaisten yleiseen koulutustasoon. Heistä yli 50% oli suorittanut ainoastaan perustason koulutuksen (kts. Taulukko 1.). Tässä tulee huomioida kuitenkin se, että tutkimukseen osallistui ihmisiä myös Myllypuron ulkopuolelta. Taulukon 2. valossa näyttäisi siltä, että Liikuntamyyllyssä ja Kisahallissa käy paljon enemmän koulutettuja ihmisiä kuin ainoastaan perustason koulutuksen suorittaneita.

Tämän pohjalta ei voida kuitenkaan suoraan todeta, että mitä koulutetumpi ihminen on niin sitä enemmän hän harrastaa liikuntaa. Tämä tutkimus osoittaa, että olipa kyseessä sitten Liikuntamyyllyn tai Kisahallin asiakas, niin koulutuksen taso ei kerro liikunnan harrastamisen määrää. Kansakoulun tai peruskoulun suorittaneet harrastavat lähes yhtä

paljon liikuntaa kuin korkeasti koulutetutkin. Koulutus ei toimi selittävänä tekijänä myöskään sille, kuinka usein ihmiset Liikuntamylyssä tai Kisahallissa käyvät.

Liikuntamylyyn ja Kisahallin kävijöiden koulutustaso jakaantuu suunnilleen samalla tavalla kuin lähialueiden uimahallien käyttäjien koulutustaso. Kisahallia voidaan verrata esimerkiksi Yrjönkadun sekä Ruoholahden uimahalleihin. Yrjönkadun uimahallin kävijöistä jopa 53% oli suorittanut korkeakoulututkinnon ja Ruoholahden uimahallissa vastaava luku oli 40%. Jos Kisahallin kävijöiden koulutustasossa lasketaan yhteen ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet ja korkeakoulututkinnon suorittaneet, on heitä lähes 40% vastanneista. Alueen liikuntapaikat osoittautuvat tässä suhteessa samanlaisiksi käyttäjiensä osalta. Tätä vahvistaa edelleen tieto siitä, että Itäkeskuksen uimahallin kävijöistä ainoastaan 13% oli suorittanut korkeakoulututkinnon ja Liikuntamylyyn kävijöistä noin 18% kuului vastaavaan ryhmään. (Kts. Tietotiikeri Ky 2001, 6)

Ammattiryhmää tarkasteltaessa eivät Liikuntamylyyn ja Kisahallin kävijät eroa toisistaan kovinkaan paljon. Suurimmat erot ilmenevät yrittäjien ja opiskelijoiden ryhmissä. Liikuntamylyssä kyselyyn vastanneista 1,7% oli yrittäjiä, kun vastaava luku Kisahallissa oli 7,5%. Opiskelijoita Liikuntamylyssä oli 32,5% ja Kisahallissa 27,1%. Molemmissa halleissa opiskelijat muodostivat suurimman liikkujaryhmän kaikista vastanneista. On selvää, että opiskelijoiden muodostaessa suurimman ryhmän, jää hallien asiakkaiden vuositulot hyvin mataliksi. Vaikka Kisahallissa asiakkaiden vuositulot olivat jokaisessa kategoriassa hieman suuremmat kuin Liikuntamylyyn asiakkaiden, voidaan todeta, että molemmissa halleissa yli kolmasosa vastanneista tienasi vuodessa alle 8 500 euroa. Liikuntamylyssä tämän ryhmän osuus oli 41,9% vastanneista ja Kisahallissa 31,5%.

Suurin osa sekä Liikuntamylyyn että Kisahallin asiakkaista oli tutkimuksen mukaan helsinkiläisiä. Liikuntamylyssä kyselyyn vastanneista jopa 93,2% ilmoitti kotikunnakseen Helsingin ja Kisahallissa tähän ryhmään kuului 81,3%. Tämä yli 10%:n ero hallien välillä johtuu pääosin kotikunnakseen Espoon tai muun ilmoittavien ryhmästä. Kisahallissa tähän ryhmään kuului 12,7%, kun Liikuntamylyssä kyseinen ryhmä muodosti ainoastaan 1,8%:n osuuden. Jälleen verrattaessa lukuja Helsingin

uimahalleihin, saadaan samansuuntaisia tuloksia. Myös uimahallien käyttäjistä suurin osa oli helsinkiläisiä. Uimahallien kävijöistä 74% oli helsinkiläisiä espooalaisten, vantaalaisten ja muualla asuvien muodostaessa noin 15% osuuden. (Kts. Tietotiikeri Ky 2001, 9)

7.2 Liikuntapalvelujen tavoitettavuus ja käyttö

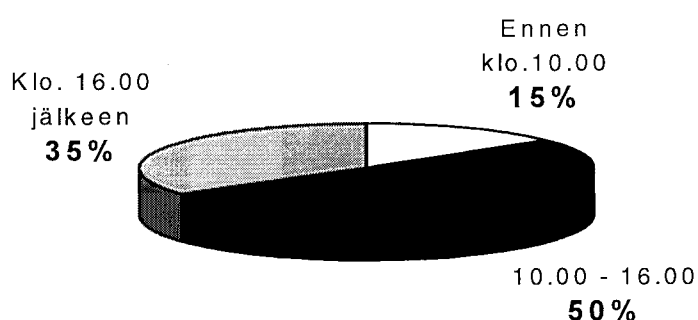
Jos tarkastellaan matkaa, joka asiakkailla on kotoaan hallille, voidaan Liikuntamyyllyä pitää enemmän lähiliikuntapaikkana kuin Kisahallia. Liikuntamyyllyn asiakkaista 35,9% ilmoitti matkan kotoaan hallille olevan alle kolme kilometriä. Kisahallissa kyselyyn vastanneista alle kolmen kilometrin matkan ilmoitti 23,3%. Kun vertaillaan Liikuntamyyllyn ja Kisahallin asiakkaiden matkaa kotoaan hallille, voidaan todeta, että Kisahallissa käyvistä asiakkaista huomattavasti suurempi ryhmä tulee kauempaa halliin harrastamaan liikuntaa kuin Liikuntamyyllyn asiakkaista. Tämä toteamus saa tukea myös edellisessä kohdassa tarkastelluista asiakkaiden kotikunnista. Siinä yli 18% Kisahallissa kyselyyn vastanneista ilmoitti kotikunnakseen muun kuin Helsingin. Liikuntamyyllyssä vastaava luku oli noin 7%. Edellä mainittujen asioiden pohjalta voidaan kuitenkin todeta, että niin Liikuntamyylly kuin Kisahallikin on ensisijaisesti lähiliikuntapaikka vaikka siellä käy myös paljon liikunnanharrastajia pidemmänkin matkan päästä. Seuraavassa matkojen pituuksien erot on esitetty taulukon muodossa.

TAULUKKO 3. Matkan pituus asiakkaan kotoa liikuntapaikalle.

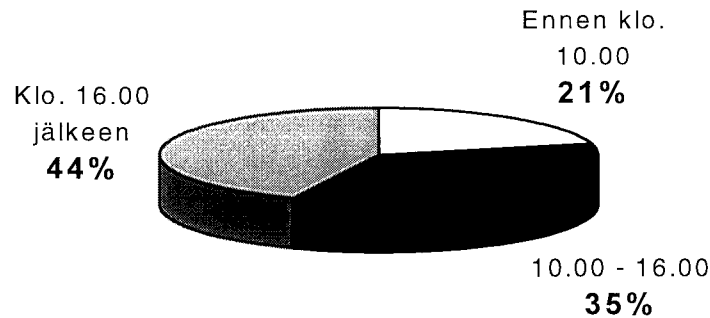
Etäisyys	Liikuntamyylly	Kisahalli
Alle 3 km	35,9%	23,3%
3 – 6 km	34,2%	28,6%
7 – 10 km	19,7%	17,3%
11 – 14 km	6,8%	14,3%
15 – 20 km	2,6%	10,5%
Yli 20 km	0,9%	6,0%

Asiakkailta kysyttiin myös tapaa, jolla he tulivat halliin. Kisahallissa kyselyyn vastanneista jopa 42,1% ilmoitti tulleensa halliin autolla. Liikuntamylyssä vastaava luku oli 30,8%. Kävelen Liikuntamylyyn ilmoitti tulleensa 20,5% vastanneista, kun taas Kisahalliin kävelen tulleita oli 12%. Tämäkin kohta luo edelleen pohjaa sille toteamukselle, että Kisahallissa käy ihmisiä kauempaa kuin Liikuntamylyssä.

Kun tarkastellaan kellonaikaa, milloin asiakkaat tulevat liikuntaa Liikuntamylyyn tai Kisahalliin harrastamaan, voidaan todeta tämän tutkimuksen tulosten noudattelevan samaa kaavaa kuin jo aikaisemmin mainittu liikuntapaikkojen kävijämääräseuranta. (kts. Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001c) Tässäkin tutkimuksessa käy ilmi se, että Liikuntamylyn käyttö on selvästi tehokkaampaa päivisin kuin Kisahallin. Liikuntamylyssä kyselyyn vastanneista 50,4% oli tullut halliin 10.00 – 16.00 välisenä aikana, kun vastaava luku Kisahallissa oli 35,3%. Tähän yhtenä syynä on varmasti Myllypurossa järjestettävä lähiöliikunta, jota järjestetään myös päivisin ja joka usein käyttää juuri Liikuntamylyn tiloja. Seuraavassa on esitetty ensimmäisenä Liikuntamylyn osalta se, mihin aikaan tähän tutkimukseen osallistuneet henkilöt saapuivat harrastamaan liikuntaa. Liikuntamylystä laadittua kuviota seuraa vastaava kuvio Kisahallin osalta.

KUVIO 5. Kellonajat, jolloin asiakkaat saapuivat Liikuntamylyyn.

KUVIO 6. Kellonajat, jolloin asiakkaat saapuivat Kisahalliin.

Molemmissa halleissa liikuntaa harrastettiin pääasiassa ystävän kanssa. Liikuntamylyssä kyselyyn vastanneista oli tullut ystävän kanssa liikuntaa harrastamaan 41,9% ja Kisahallissa 36,8%. Merkittävin ero hallien välillä ilmeni, kun tarkasteltiin liikunnan harrastamista urheiluseurassa. Kisahallissa kyselyyn vastanneista jopa 33,8% ilmoitti tulleensa harrastamaan liikuntaa urheiluseuran vuorolla, kun vastaava luku Liikuntamylyn osalta oli ainoastaan 12%.

Mitä lajeja tutkimukseen osallistuneet sitten harrastivat Liikuntamylyssä ja Kisahallissa? Kuntosalin käyttö eli voimailu oli selvästi suosituin harrastamisen muoto. Molemmissa halleissa yli 50% vastaajista ilmoitti tulleensa halliin voimailua harrastamaan. Liikuntamylyssä harrastettiin Kisahallia enemmän mm. yleisurheilua ja salibandyä. Myös ryhmä muu laji oli Liikuntamylyssä paremmin edustettuna kuin Kisahallissa. Syy siihen miksi Liikuntamylyssä harrastetaan edellä mainittuja lajeja enemmän kuin Kisahallissa on suhteellisen selvä. Liikuntamylyn puitteet yleisurheilulle ovat erittäin hyvät, kun taas Kisahallissa on ainoastaan yksi juoksusuora, jolla yleisurheilijat voivat harjoitella. Salibandyn kohdalla syy on vielä selkeämpi. Liikuntamyly tarjoaa useampia kenttiä lajin harrastamiseen, kun taas Kisahallissa ei varsinaisia salibandykenttiä ole ollenkaan eikä siellä perinteisesti ole varattu vuoroja kyseiselle lajille. Voidaan siis todeta, että salibandyn harrastajia ei käy ollenkaan Kisahallissa, ainakaan kyseisen lajin puitteissa. Yksi syy siihen, että Liikuntamylyssä

kyselyyn vastanneista suhteellisen moni ilmoitti harrastavansa muuta lajia kuin kyselykaavakkeessa mainittua (kts. Liite 1), on se, että Liikuntamyylly tarjoaa asiakkailleen kiipeilyseinän, mitä Kisahallista taas ei löydy.

Kisahallissa vastaavasti edustetumpia lajeja olivat mm. koripallo, lentopallo, kamppailulajit, pöytätennis ja miekkailu. Miekkailun osalta selitys on samanlainen kuin salibandyn. Kisahalli tarjoaa puitteet miekkailulle, kun vastaavasti Liikuntamyyllyssä ei ole mahdollisuutta harrastaa kyseistä lajia. Molemmissa halleissa oli hyvin edustettuna voimistelu. Tämä ryhmä oli tutkimuksen kannalta kuitenkin hieman ongelmallinen sillä moni ”jumppaamaan” tullut ihminen ilmoitti harrastaneensa voimistelua. Tässä tutkimuksessa voimistelulla tarkoitetaan kuitenkin ainoastaan telinevoimistelua tai rytmistä kilpavoimistelua. Ne, jotka tulivat harrastamaan esimerkiksi ohjattua ”jumppaa” kuuluvat ryhmään muu laji. Kaikki vastannet eivät vain ole ymmärtäneet laittaa harrastustaan oikeaan kohtaan kyselykaavaketta. Tässä voidaankin kyseenalaistaa tutkimuksessa käytetty kyselykaavake ja varmasti tulevaisuudessa tämän tutkimuksen lukeneet ymmärtävät rakentaa kyselykaavakkeen vielä paremmin. On kuitenkin selvää, että molemmissa halleissa on suhteellisen kattavat voimistelutilat, joten myös käyttäjiä löytyy varmasti paljon. Voimistelutilat ovat pääasiassa urheiluseurojen käytössä mutta ainakin Kisahallissa vapaina aikoina tiloja saa käyttää myös muut kuin urheiluseuraan kuuluvat.

Suomen Gallup Oy teki tutkimuksen helsinkiläisten liikkumisesta vuosina 2001 ja 2002. Kyseisen tutkimuksen tulokset suosituimpien lajien osalta noudattelevat osittain myös tämän tutkimuksen tuloksia. Helsinkiläisten 19–65-vuotiaiden suosituimpia liikuntamuotoja olivat kävelylenkkeily, pyöräily ja uinti. Näiden jälkeen suosituin oli kuitenkin kuntosaliharjoittelu, joka oli siis suosituin laji käsillä olevassa tutkimuksessa. Tältä osin molemmat tutkimukset ovat yhteneväisiä. Aerobic, sulkapallo, voimistelu ja salibandy, jotka olivat edustettuina myös käsillä olevassa tutkimuksessa, pääsivät myös helsinkiläisten suosituimpien lajien listalle. Nuorten, 3-18-vuotiaiden, suosituimpia sisäliikuntamuotoja olivat Suomen Gallup Oy:n tekemässä tutkimuksessa salibandy, tanssi, voimistelu, koripallo ja kuntosali. Myös näitä lajeja harrastetaan erittäin paljon Kisahallissa ja Liikuntamyyllyssä. (Kts. Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2002, 18 ja 51)

Molemmissa halleissa lähes puolet vastaajista ilmoitti käyvänsä kyseisellä liikuntapaikalla 2 – 3 kertaa viikossa. Liikuntamylyssä heitä oli 44,4% ja Kisahallissa 53% vastanneista. Ero hallien välillä syntyy tarkasteltaessa liikunnan harrastajia, jotka käyvät hallissa kerran viikossa tai 4 – 6 kertaa viikossa. Kerran viikossa käyviä asiakkaita oli Liikuntamylyssä 27,4% vastanneista, kun vastaava luku Kisahallissa oli 13,4%. Vastaavasti 4 – 6 kertaa viikossa käyviä asiakkaita oli Liikuntamylyssä 7,7% vastanneista ja Kisahallissa 16,4%.

Kun tarkastellaan aikaa, jonka asiakkaat käyttävät liikuntapaikoilla voidaan todeta, että yleisimmin vastaajat viihtyivät 1,5 tuntia hallissa. Liikuntamylyssä tämä ryhmä muodosti 33,3%:n ja Kisahallissa 37,3%:n osuuden. Liikuntamylyn kävijöistä huomattavasti suurempi osa kuin Kisahallin kävijöistä käytti aikaa ainoastaan 1 tunnin hallissa. Liikuntamylyssä heitä oli 28,2%, kun Kisahallissa vastaava luku oli ainoastaan 6%. Tähän saattaa olla syynä se, että Liikuntamylyssä käydään suhteellisesti lähempää ja tätä kautta harrastajat voivatkin helpommin tulla vain ”piipahtamaan” hallissa (kts. Taulukko 3.).

Kisahallin asiakkaat käyttävät suhteellisesti enemmän aikaa hallissa kuin Liikuntamylyn asiakkaat. Jos tarkastellaan asiakkaita, jotka käyttävät hallissa aikaa 3 tuntia tai enemmän, muodostaa tämä ryhmä Kisahallissa noin 17%:n osuuden ja Liikuntamylyssä noin 10%:n osuuden. Mikä on sitten syy siihen, että Kisahallissa viihdytään pidempään? Se ei selity ainakaan ikäryhmiä tarkasteltaessa sillä molempien hallien kävijöistä lähes yhtä iso osa oli eläkeläisiä, joiden voidaan kuvitella käyttävän aikaa halleissa enemmän kuin kiireiset työelämässä olevat ihmiset. Myös nuoria, alle 15-vuotiaita, oli molemmissa halleissa lähes yhtä paljon. Monet urheiluseuraan kuuluvat nuoret tulevat usein halliin suoraan koulusta, jo paljon ennen harjoituksia ja kuluttavat aikaa mm. läksyjä tekemällä ja kavereiden kanssa seurustelemalla.

Ainoa asia, minkä jollain tavalla voidaan katsoa liittyvän halleissa käytettävän ajan eroon on kahvilapalvelujen ja rahan käyttö halleissa. Liikuntamylyssä kaikista vastanneista (n = 117) vain 36 vastaajaa ilmoitti käyttävänsä kahvilapalveluja. Kisahallissa kyselyyn vastanneista (n = 134) jopa 86 ilmoitti käyttävänsä

kahvilapalveluja. Tähän on varmasti syynä kahvilan sijainti. KisaHallissa kahvila sijaitsee hallin ulko-oven ja sisäänkäymäläaukion välissä, kun taas Liikuntamylyssä kahvila on hallin alakerrassa. Liikuntamylyssä sisään voi tulla siis näkemättä koko kahvilaa mutta KisaHallissa ei voi olla ohittamatta kahvilaa. Myös rahaa asiakkaat käyttävät KisaHallissa hieman enemmän. Jos tarkastellaan ryhmää, joka käyttää rahaa hallissa 3 - 4 euroa, muodostaa kyseinen ryhmä KisaHallissa 28,6%:n osuuden, kun vastaava luku Liikuntamylyssä on 17,1%. Tästä voidaan todeta, että KisaHallissa ihmiset useammin jäävät liikuntasuorituksen jälkeen istumaan kahvilaan tai juovat kupin kahvia ennen kuin menevät liikuntapaikalle.

Kahvila toimii KisaHallissa siis jonkinlaisena kohtaamispaikkana, jossa mm. erilaiset ryhmät kokoontuvat. Se toimii mm. monelle vanhemmalle liikunnanharrastajalle tapaamispaikkana, jossa voi vaihtaa päivän kuulumiset ja keskustella muutenkin esim. liikuntaan liittyvistä asioista. Kuten jo aikaisemmin on todettu KisaHalli on paljon vanhempi liikuntapaikka kuin Liikuntamyly. Sinne on ehtinyt kehittyä juuri tästä syystä ja edellä mainittujen seikkojen pohjalta aivan oma kulttuurinsa. Liikuntamylyssä ei vielä ole tiettyä kulttuuria juuri hallin uutuudesta johtuen. Monet liikunnan harrastajat puhuvatkin tietystä KisaHallin hengestä, joka on aikojen saatossa halliin muodostunut. KisaHallin henki tulee hyvin esiin muutaman asiakkaan antamista avoimista palautteista, jotka ovat seuraavanlaisia:

”Reilumeininki. Kisis on pelimiesten treenipaikka. Hyvä homma että kisiksessä käy tosi urheilijamiehet ja naiset eikä fitness urheilija välinepellejä.” (181)

”Vaikka asun lähempänä Liikuntamylyä, niin Stadilaiselle Kisis on kodikkaampi. Laitteisiin ei ole jonoja, uusia kavereita, parhaan ystävän kanssa seurustelua. Viihdyn täällä erinomaisesti, olen tyytyväinen. Kerran kävin hienossa, uudessa salissa. Se kerta riitti, tunnelma siellä oli hirveä!” (146)

”Hyvää on ilmapiiri - älkää tehkö tästä modernia.” (157)

Tämän tutkimuksen pohjalta voi todeta, että kyseinen henki tai kulttuuri on varmasti olemassa mutta samaan hengenvetoon on todettava, että myös se on varmasti muovautunut vuosikymmenten muutoksessa. Enempää ei voi kyseisestä kulttuurista tämän tutkimuksen pohjalta sanoa. Tässä olisikin mahdollinen tutkimisen kohde tulevaisuudessa asiasta kiinnostuneille. Tutkimus tulisi olemaan varmasti erittäin laadullinen ja luonteeltaan huomattavasti erilainen kuin käsillä oleva tutkimus. Tutkimusaineistona voitaisiin käyttää esimerkiksi hallin käyttäjien haastatteluja, joiden avulla päästäisiin syvemmälle hallin kulttuuriin eri ikäpolvien näkökulmasta.

7.3 Yksilön liikuntaharrastuneisuus

Kysymyksessä ihmisten liikkumisen motivaatiosta, pyydettiin vastaajia ympyröimään kaksi henkilökohtaisesti tärkeintä syytä liikunnan harrastamiseen. Ehdottomasti merkittävimmät motivaatiotekijät molempien hallien asiakkailta olivat terveyden, kunnon ja henkisen hyvinvoinnin ylläpito. Jos tarkastellaan ikää ja motivaatiotekijöitä yhdessä, voidaan todeta, että alle 25-vuotiailla korostuu huomattavasti enemmän ulkonäön ja kilpailun merkitys kuin vanhemmilla ikäryhmillä. Kun tarkastellaan tämän tutkimuksen tuloksia jo aikaisemmin esitetyn Kenyonin 6-luokkaisen liikuntamotivaatiomallin valossa, huomataan, että valtaosa kyselyyn vastanneista piti liikuntaa terveyttä ja kuntoa edistävänä kokemuksena (kts. Kenyon 1971). Vastaajat ilmoittivat myös henkisen hyvinvoinnin tärkeäksi motivaatiotekijäksi, mikä voidaan edellä mainitun mallin mukaan tulkita ainakin osittain kategoriaan, jossa liikunta toimii aggressioiden ja jännityksen laukaisijana.

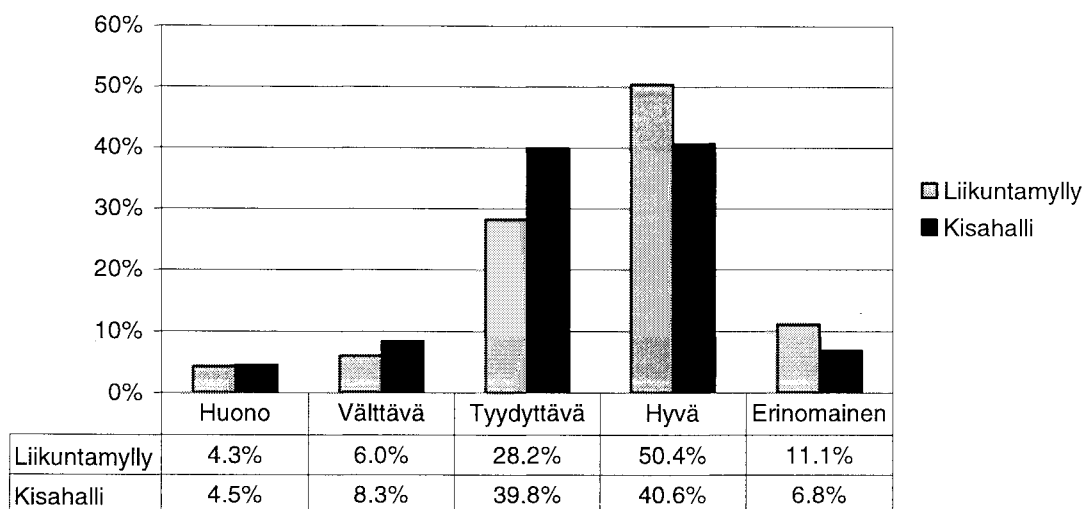
Liikuntamotivaatiota tarkasteltaessa on hyvä ottaa huomioon myös seikat, miksi asiakkaat tulevat juuri kyseiselle liikuntapaikalle harrastamaan liikuntaa. Liikuntamyyllyssä kyselyyn vastanneista 38,5% ilmoitti tulleen Liikuntamyyllyyn, koska se sijaitsi sopivan matkan päässä. Kisahallissa vastaajista tähän ryhmään kuului ainoastaan 15,3%. Liikuntamyyllyn asiakkaista 29,9% saapui halliin siitä syystä, että pääsymaksut olivat halpoja, kun taas Kisahallissa 19,8% saapui liikuntapaikalle edellä mainitusta syystä. Asian ymmärtää hyvin, kun tarkastellaan Taulukkoa 1, mistä käy ilmi

alueiden asukkaiden keskimääräiset tulot vuodessa. Myllypurossa tulot ovat huomattavasti pienemmät kuin Töölössä. Tämä on varmasti yksi syy siihen miksi halutaan käyttää halvempia kaupungin tuottamia palveluja. Monet töölöläiset saattavat hyvinkin käyttää hieman kalliimpia ja mahdollisesti laadukkaampia, yksityisiä liikuntapalveluja. Kisahallissa kyselyyn vastanneista 32,1% ilmoitti syyksi saapua halliin liikuntapalvelujen kattavuuden, kun taas Liikuntamylyssä tähän ryhmään kuului ainoastaan 19,7% vastaajista.

Valtaosa molempien hallien käyttäjistä oli aktiivisia liikunnanharrastajia. Liikuntamylyn asiakkaista 2 – 3 kertaa viikossa liikuntaa harrasti 44,4%, kun vastaava luku Kisahallin osalta oli 32,3%. Kisahallin asiakkaista puolet harrasti liikuntaa 4 – 6 kertaa viikossa mutta Liikuntamylyssä tähän ryhmään kuului vajaa 40% vastanneista. Nämä tulokset ovat täysin yhteneväisiä helsinkiläisten yleisen liikuntakäyttämisen kanssa. Suomen Gallup Oy:n tekemän tutkimuksen mukaan juuri 2-3 kertaa viikossa ja 5 kertaa viikossa tai useammin liikuntaa harrastavat muodostivat suurimmat ryhmät kyselyyn vastanneista. (Vrt. Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2002, 10)

7.4 Asiakkaiden mielipiteet Kisahallista ja Liikuntamylystä

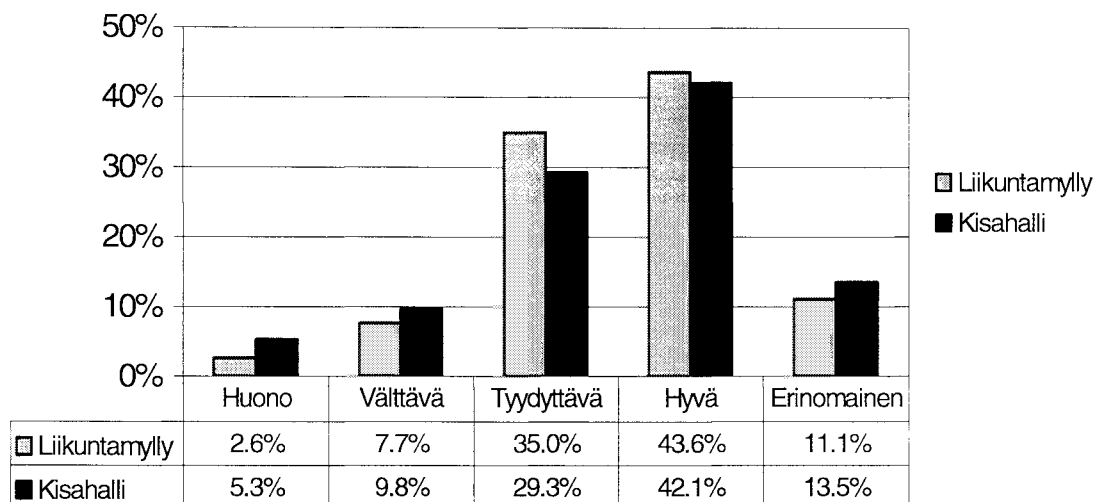
Kyselykaavakkeessa asiakkaat saivat arvioida asteikoilla huono, välttävä, tyydyttävä, hyvä ja erinomainen hallien siisteyttä, henkilökuntaa, opasteita, aukioloaikoja, suorituspaikkoja, tiedottamista, vapaita vuoroja sekä maksuja. Kaavakkeen lopussa oli myös kaksi avokysymystä, joissa asiakkaat saivat omin sanoin kertoa hallien puutteista ja heikkouksista mutta myös antaa positiivista palautetta. Avoin palaute, jota asiakkaat saivat antaa on ryhmitelty halleittain liitteeksi tutkielman loppuun (kts. Liite 3). Palautteesta on koottu oleellisin osa, joten kaikkia vastauksia ei ole lueteltu liitteessä. Vastauksen perään on merkitty kaavakkeen numero, jotta myös myöhemmin voidaan tarkistaa vastauksen sisältö. Vastaukset on ryhmitelty myös siten, että ensin on positiivinen palaute, jonka jälkeen tulee kehittämissuhteet. Seuraavassa on esitetty kuvioiden muodossa asiakkaiden mielipiteiden jakaantuminen koskien jo edellä mainittuja asioita. Tämän jälkeen on tehty yhteenveto asiakkaiden mielipiteistä.

KUVIO 7. Asiakkaiden mielipiteet hallien siisteydestä.

Molemmissa halleissa siisteydestä annettiin kokonaisarvosanaksi hyvä. Kisahallin osalta oli kuitenkin myös suhteellisen paljon tyydyttävän arvosanan antaneita. Ero muodostui pääasiassa miesten ja naisten välisistä mielipide-eroista. Miehistä noin 46% oli sitä mieltä, että hallin siisteys on hyvä mutta naisista vastaava luku oli ainoastaan noin 27%. Kisahallin osalta myös hallin ikä saattaa antaa sellaisen kuvan, että siellä ei ole siistiä. Liikuntamylyssä kaikki on vielä suhteellisen uutta, mikä luo halliin myös siistimmän tunnelman. Tyypillinen naisen kommentti Kisahallin siisteydestä oli seuraavanlainen:

”Liikuntapaikkojen siisteyttä tulisi kehittää. Voimistelualue pölyinen, patjojen alla likaa. Suihkut usein rikki. Käsipainoja lisää kiitos.” (249)

KUVIO 8. Asiakkaiden mielipiteet hallien henkilökunnasta.

Myös hallien henkilökunta sai arvosanaksi hyvän. Tässäkin eroja kuitenkin löytyi eri palautteenantajien kohdalta. Liikuntamylyn osalta liikunnanohjaajat saivat erittäin positiivista palautetta. Kommentit liikunnanohjaajista olivat mm. seuraavanlaisia:

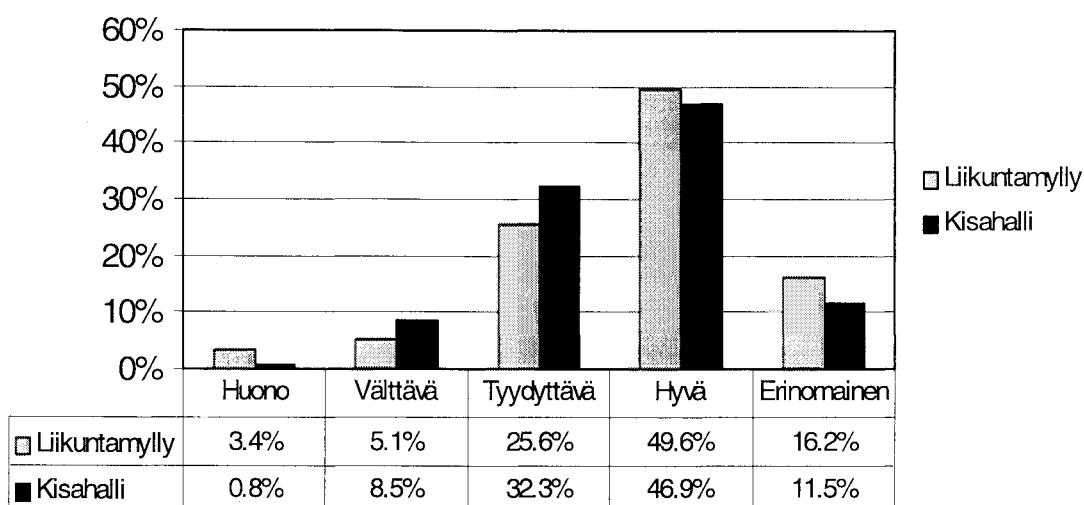
”Liikunnanohjaajat ovat ammattitaitoisia, monipuolisia, kannustavia ja erittäin ystävällisiä. Lähiöliikuntaprojekti on todella hyvä asia meille ikääntyneille.” (060)

”Liikunnanohjaajat ovat ammattitaitoisia ja ystävällisiä sekä innostavia. Liikuntaprojektille suuret kiitokset. Hyvää jatkoa!” (064)

Yleensä palaute molempien hallien henkilökunnasta oli positiivista mutta joukkoon mahtui luonnollisesti myös kehittämisehdotuksia. Palaute hallien henkilökunnasta oli mm. seuraavanlaista:

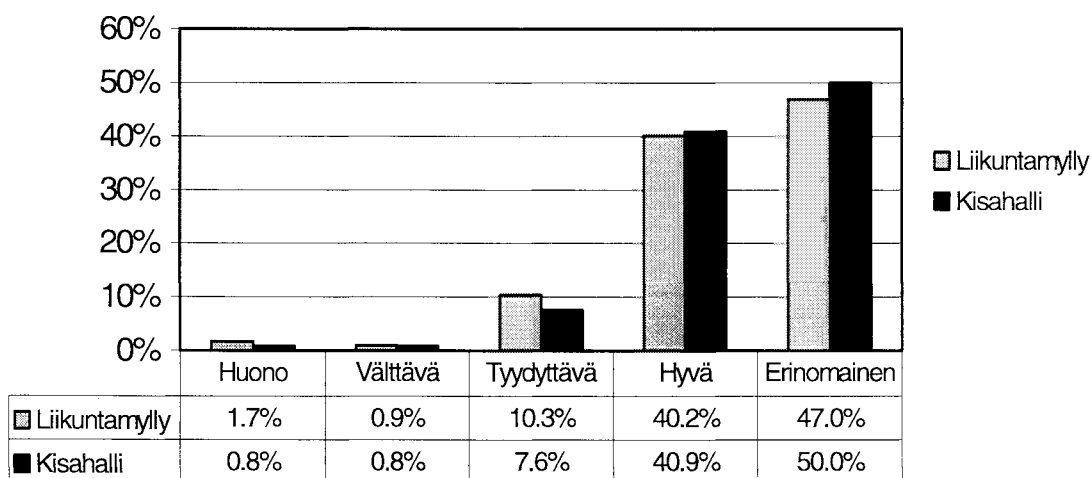
”Suomen paras henkilökunta. Lämmin kiitos heille mahtavasta yhteistyöstä ja palvelualttiudesta. Pitäkää heidät talossa. He ovat parhaat markkinoijat!” (030)

”Valvonta voisi olla joskus tehokkaampaa ja tiedotus muutoksista ehkä parempi.” (064)

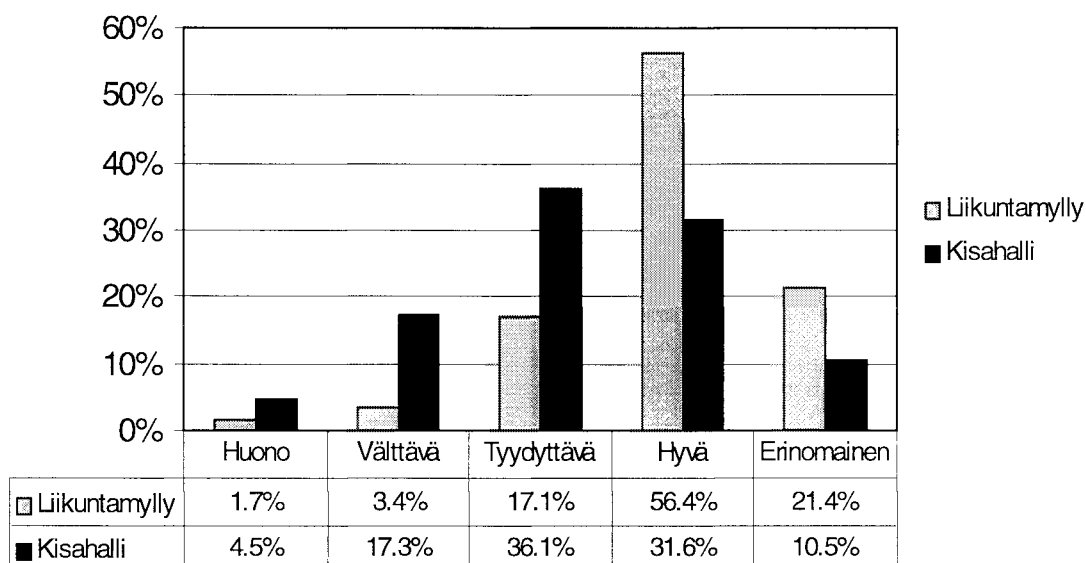
KUVIO 9. Asiakkaiden mielipiteet hallien opasteista.

Liikuntavirasto on pyrkinyt kehittämään hallien opasteita viime vuosien aikana ja se näkyy selvästi asiakkaiden mielipiteissäänkin. Kokonaisarvosana hallien opasteista on hyvä. Huomion arvoista on myös se, että arvosanat huono ja välttävä muodostavat ainoastaan alle kymmenen prosentin osuuden kummassakin hallissa. Kehittäminen siis näkyy arvosanoissa mutta silti on syytä muistaa, että kehittämisen tulee olla jatkuvaa ja opasteiden tulee olla jatkuvast ajan tasalla.

KUVIO 10. Asiakkaiden mielipiteet hallien aukioloajoista.

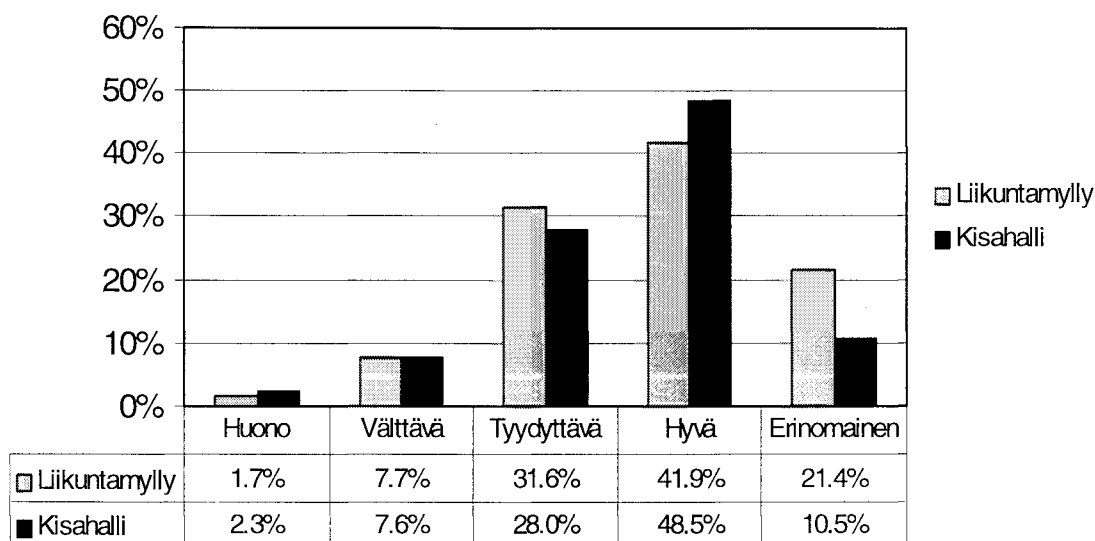
Hallien aukioloajat oli yksi harvoista erinomaisen arvosanan saaneista kohdista. Tähänkin kohtaan liikuntavirasto on viime vuosina panostanut mm. siten, että hallit ovat auki myös kesäisin. Vaikka kesällä ei kävijöitä varmasti ole niin paljon kuin talvella, niin ainakin vakioasiakkaat tulevat halliin myös kesäisin. Liikuntavirastokin on siis palveluorganisaatio mitä suurimmassa määrin ja haluaa pitää asiakkaansa tyytyväisinä ympärivuotisesti tarjoten sisäliikuntapalveluja myös kesäisin.

KUVIO 11. Asiakkaiden mielipiteet hallien suorituspaikoista.

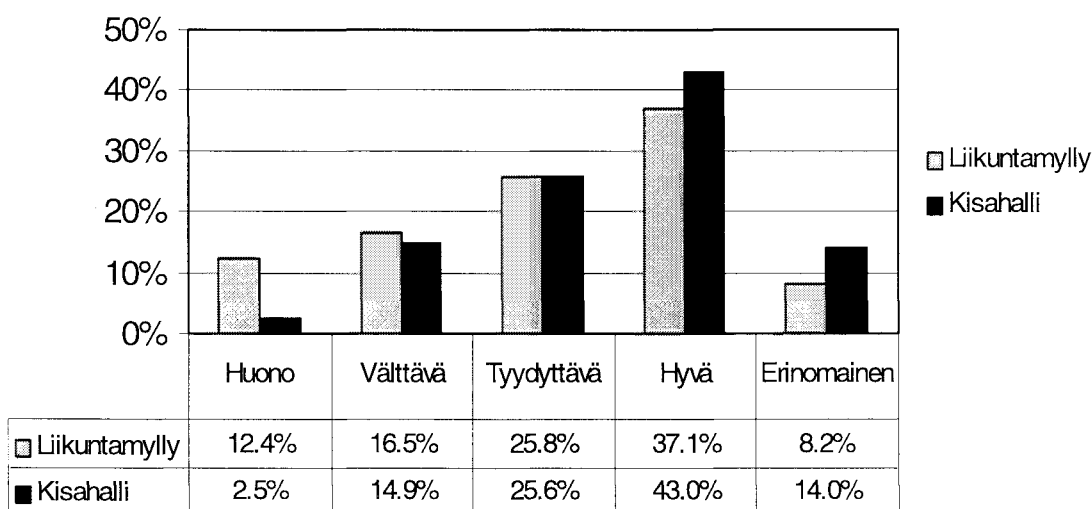
Mielipiteet hallien suorituspaikoista erosivat jonkin verran hallien välillä. Liikuntamyyllyssä noin 56% antoi arvosanan hyvä hallin suorituspaikoille. Kisahallissa vastaavan arvosanan antoi ainoastaan noin 32% vastaajista. Kisahallissa suorituspaikat saivatkin kokonaisarvosanaksi ainoastaan tyydyttävän. Vastaajista noin 36% oli sitä mieltä, että Kisahallin suorituspaikat ovat ainoastaan tyydyttäviä. Tähän on selvänä syynä hallien ikäero Kisahallin ollessa huomattavasti vanhempi kuin Liikuntamyylly. Tyypillinen Kisahallin suorituspaikkoja kuvaava kommentti on seuraavanlainen:

”Laitteet ovat huonossa kunnossa. Enemmän penkkejä, ne on varattuja. Käsipainoille parit!” (203)

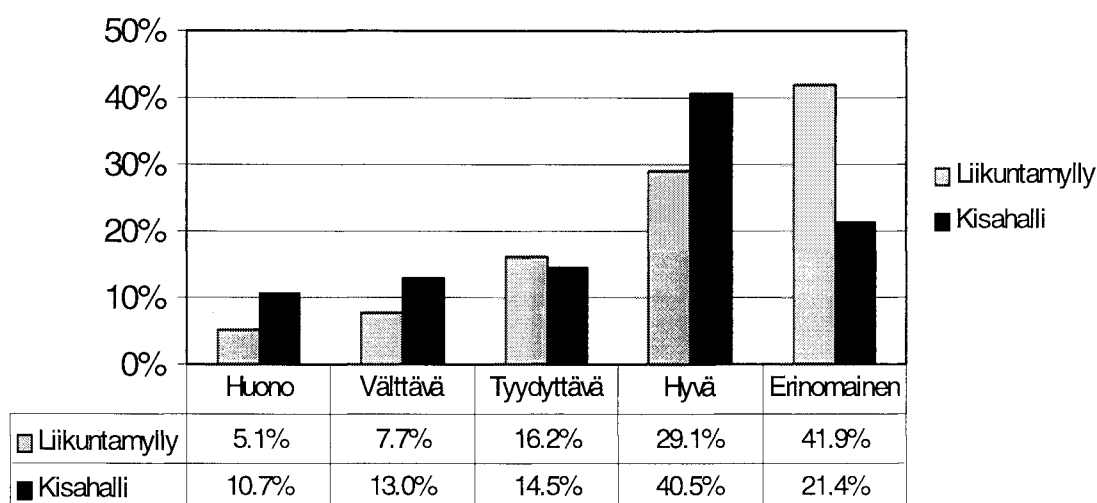
KUVIO 12. Asiakkaiden mielipiteet tiedottamisesta.

Tiedottamisesta oltiin yleisesti sitä mieltä, että se on hyvää. Tämä on varmasti yhteydessä mielipiteisiin hallien opasteista, jotka saivat myös arvosanaksi hyvän. Liikuntamylyn osalta on syytä huomioida myös arvosanan erinomainen suhteellisen suuri prosentuaalinen osuu. Erinomaisen arvosanan tiedottamisesta antoi jopa yli 20% Liikuntamylyssä kyselyyn vastanneista

KUVIO 13. Asiakkaiden mielipiteet hallien vapaiden vuorojen määrästä.

Myös vapaiden vuorojen määrästä asiakkaat antoivat arvosanaksi hyvän. Tässä kohdassa tulee kuitenkin huomioida se, että suurin osa asiakkaista kävi kuntosalilla, missä ei ole ollenkaan varattuja vuoroja. Monelle olikin epäselvää, mitä kysymyksellä tarkoitettiin, joten kysymys ei palvellut tutkimusta aivan tarkoitettulla tavalla. Tämä tulee siis huomioida tulevaisuudessa vastaavanlaisia tutkimuksia suunniteltaessa. Kysymys tulee suunnitella paremmin ja tutkimuksen laatijan on mietittävä tarkemmin miltä kohderyhmältä hän haluaa informaatiota. Kysymys olisi palvellut paljon paremmin tutkimusta, jos se olisi kohdistettu esimerkiksi seuravalmentajille.

KUVIO 14. Asiakkaiden mielipiteet hallien sisäänpääsymaksuista.

Asiakkaat olivat pääosin tyytyväisiä hallien sisäänpääsymaksuihin. Liikuntamylyssä kyselyyn vastanneista jopa yli 40% oli sitä mieltä, että sisäänpääsymaksut ovat erinomaisia. Yllättävä tulos oli se, että Kisahallissa vain 21,4% oli sitä mieltä, että sisäänpääsymaksut ovat erinomaisia, vaikka halliin pääsee harrastamaan liikuntaa halvemmalla kuin mihinkään muuhun liikuntapaikkaan lähialueilla.

Yhteenvedona voidaan todeta, että Liikuntamylyä pidettiin jonkin verran siistimpänä paikkana kuin Kisahallia. Tähän on varmasti syynä se, että Liikuntamyly on uusi, vasta 2000-luvulla avattu monitoimihalli, kun taas Kisahalli on toiminut pääkaupunkiseudun liikuttajana jo useamman vuosikymmenen. Lähes puolet molempien hallien asiakkaista antoi arvosanan hyvä hallien henkilökunnan palvelualltiudesta. Tämä tulos noudattelee

aikaisempaa tutkimusta Helsingin kaupungin liikuntaviraston uimahalleista. Siinä tutkimuksessa asiakkaat olivat melko tyytyväisiä henkilökuntaan ja heidän tarjoamiinsa palveluihin. Melko tyytyväinen oli toiseksi paras arvosana, jonka asiakkaat saattoivat antaa uimahallitutkimuksessa (kts. Tietotiikeri 2001, 19). Käsillä olevassa tutkimuksessa myös opasteet, tiedottaminen ja vapaiden vuorojen määrä saivat asiakkailta arvosanan hyvä.

Hallien aukioloajoista asiakkaat olivat sitä mieltä, että ne ovat erinomaisia. Tähän on varmasti yhtenä syynä se, että 2000-luvulla hallit ovat olleet auki myös kesäisin, tosin hieman lyhennetyillä aukioloajoilla. Liikunnan suorituspaikat saivat Liikuntamyllyn osalta arvosanan hyvä mutta Kisahallissa arvosanaksi tuli ainoastaan tyydyttävä. Tässäkin kohdassa tulee esille hallien ikäero ja kunto. Liikuntamyllyn suorituspaikat ovat uudempia ja ainakin toistaiseksi hyvässä kunnossa, kun taas Kisahallissa suorituspaikat ovat jo vanhoja ja paljon käytettyjä.

Kisahallia pidettiin perinteisenä, koko kansan liikuntapaikkana, jonka monet vastaajista halusivat säilyttää juuri sellaisena kuin se on tähänkin asti ollut. Monelle oli tärkeää juuri se henki ja ilmapiiri, joka Kisahallissa vallitsee. Huonoina puolina Kisahallissa asiakkaat näkivät useimmiten kuntosalin laitteiston kunnan sekä yleisen siisteyden. Liikuntamyllyn osalta asiakkaat kiittelivät paljon lähiöliikuntaa sekä eri liikuntamuotojen vetäjiä. Myös hallin tilavuutta ja suorituspaikkojen hyvää kuntoa keuhuttiin. Se mistä asiakkaat eivät pitäneet oli suihku- ja pukeutumistilojen kunto sekä lukollisten kaappien puuttuminen suorituspaikkojen läheisyydestä. Myös sitä kritisoitiin jonkin verran, että voimistelutila on pääasiallisesti varattu voimisteluseurojen käyttöön eikä niin sanotut tavalliset asiakkaat pääse sinne harrastamaan liikuntaa.

8 POHDINTA

Tutkimus onnistui suhteellisen hyvin kartoittamaan Töölön Kisahallin ja Myllypuron Liikuntamyllyn asiakkaiden taustatiedot ja liikuntakäyttäytymisen sekä mielipiteet edellä mainituista halleista. Tutkimus kertoo asiakkaiden sukupuolijakauman, iän, sosioekonomisen aseman, siviilisäädyn, koulutuksen, äidinkielen, liikkumisen ja halleissa käynnin tiheyden, liikkumisen motivaation sekä matkan halliin ja rahan käytön paikan päällä. Tutkimus vastaa myös kysymyksiin, mitä lajeja asiakkaat halleissa harrastavat ja mihin aikaan. Liikuntaviraston kannalta ehkä merkittävimmät tulokset tulevat esiin tutkimuksen asiakaspalauteosiossa. Siinä asiakkaat antavat arvosanan henkilökunnalle, tiedottamiselle, opasteille, aukioloajoille, siisteydelle, sisäänpääsymaksuille, liikunnan suorituspaikoille ja vapaiden harjoitusvuorojen määrälle. Hallinnon näkökulmasta vastaus löytyy siis moneen erittäin olennaiseen kysymykseen.

Tämän tutkimuksen tulokset ovat osittain yhteneviä Vuolteen (1986) kirjoittaman yhteenvedon kanssa. Vuolle määrittelee ahkerimmat liikuntapaikkojen käyttäjät seuraavasti: ”Ahkerimpia liikuntapaikkojen käyttäjiä ovat ylempiin ammattiasemaryhmiin kuuluvat, hyvän koulutuksen saaneet nuoret miehet, jotka ovat harrastaneet aikaisemmin kilpaurheilua, joiden kotona on harrastettu urheilua ja joilla on positiiviset kokemukset koululiikunnasta.” (Vuolle 1986, 238) Tämä tutkimus todisti, että ahkerimpia liikuntapaikkojen käyttäjiä ovat nuoret miehet vaikka naisten osuus on jatkuvasti kasvussa. Tutkimuksessa ei kuitenkaan ylempiin ammattiryhmiin kuuluvat olleet kaikkein aktiivisimpia vaan tämän ryhmän muodostivat opiskelijat. Tämä kuitenkin osoittaa sen, että koulutuksen taso korreloi edelleenkin erittäin positiivisesti liikunnan harrastamisen määrän kanssa. Opiskelijat harrastavat liikuntaa enemmän kuin ylempiin ammattiryhmiin kuuluvat henkilöt varmasti siitä syystä, että heillä on enemmän vapaa-aikaa. Yleensä tämä opiskeluaikana harrastettu liikunta vaikuttaa myös tulevaisuuden liikuntaharrastukseen. Tätä kautta koulutetut ihmiset harrastavat usein enemmän liikuntaa kuin kouluttamattomat.

Jo aiemmin esitetty hypoteesi siitä, että pääkaupunkiseudulla yksin asuvat ihmiset harrastavat eniten liikuntaa, ei saanut tukea tämän tutkimuksen osalta. Molempien hallien kävijöistä löytyi lähes yhtä paljon avio- tai avoliitossa kuin yksinkin asuvia. Kyseisissä halleissa käykin siis suhteellisen paljon pariskuntia ja perheitä liikkumassa.

Perinteiset lajit, kuten esimerkiksi koripallo, lentopallo, voimailu ja yleisurheilu olivat hyvin edustettuina hallien käyttäjien keskuudessa mutta myös uudet lajit, kuten cheerleading, seinäkiipeily ja salibandy nousivat aineistosta esiin. Ne ovat koko ajan kasvavia lajeja, jotka liikuntavirastonkin tulisi varmasti huomioida yhä paremmin tulevaisuudessa. Liikuntamyllyssä on tällä hetkellä jo seinäkiipeilyseinä mutta myös Kisahallin osalta voitaisiin harkita vastaavan seinän rakentamista sillä käyttöä varmasti löytyisi. Kisahallissa käy jatkuvasti kasvava joukko cheerleadereita, joille voitaisiin suunnitella oma harjoittelutila, ettei heidän tarvitsisi olla muiden liikkujien tiellä ympäri hallia. Kaikessa tässä on kuitenkin omat ongelmansa joista pienin ei suinkaan ole taloudellisten resurssien puute. Taloudellisten resurssien ja tilojen puutteen vuoksi ei kaikkia hyviäkään ideoita voida toteuttaa. Tilojen puutteeseen on varmasti syytä paneutua yhä paremmin tulevaisuudessa ja yhteistyötä muun muassa koulujen kanssa lisätä. Kouluilla on paljon vapaata liikuntatilaa, joka voitaisiin ottaa yhä tehokkaammin käyttöön. Myös muita uusia tilaratkaisuja tulisi koko ajan pohtia.

Ottaen huomioon jo aikaisemmin määritellyt liikuntaviraston heikkoudet ja uhat nelikenttäanalyysissa, voidaan konkreettisiksi kehittämissuhteiksi esittää seuraavia asioita. Liikuntaviraston tulee jatkossakin toimia aktiivisena osapuolena uusien sisäliikuntatilojen kartoittamisessa ja suunnittelussa tuoden uusia sekä kehittämisen arvoisia ideoita julki. Tutkimuksen pohjalta käy ilmi, että liikuntatilojen fyysisen kunnan parantamisessa olisi kehitettävää, joten Helsingin kaupungin tulisi kohdentaa varoja varsinkin vanhempien liikuntapaikkojen kunnostamiseen. Myös liikuntavirasto on määritellyt nelikenttäanalyysissaan taloudellisten resurssien riittämättömyyden peruskorjaukseen ja kunnossapitoon uhkiksi tulevaisuudelle. Valtion liikuntaneuvoston laatiman liikuntapaikkarakentamista koskevan asiakirjan pohjalta voidaan myös todeta, että valtion tulisi kohdentaa enemmän taloudellisia resursseja liikuntaan. Se koskee useita liikunnan alueita mutta ehdottomasti myös Helsingin kaupungin sisäliikuntatiloja ja niiden kehittämistä.

Monesti ajatellaan, että uusia liikuntatiloja saadaan vain rakentamalla niitä. Tämä ei täysin pidä paikkaansa sillä eri liikuntatilojen tehokkaammalla käytöllä saadaan liikuntatilaa yhä suuremmalle joukolle harrastajia. Liikuntaviraston tulisikin toimia erittäin tiiviissä yhteistyössä eri koulujen kanssa neuvotellen koulujen liikuntatilojen käyttöönotosta kaupungin toimintoihin niin paljon kuin se on käytännössä mahdollista.

Molemmat hallit ovat mitä suurimmassa määrin lähiliikuntapaikkoja. Suurin osa asiakkaista tulee halleihin lähietäisyydeltä. Varsinkin Liikuntamylyyn asiakkaat tulevat pääasiassa lähialueilta. On kuitenkin syytä muistaa, että Liikuntamyly tarjoaa erittäin hyvät mahdollisuudet myös huippu-urheilulle, mikä johtaa siihen, että osa maamme huippu-urheilijoista tulee Liikuntamylyyn harjoittelemaan hieman kauempaakin. Tästä huolimatta Liikuntamyly on ensisijaisesti koko kansan liikuntapaikka, jolla on erittäin suuri merkitys Myllypuron imagolle. Se tarjoaa loistavat mahdollisuudet Itä-Helsingissä järjestettävälle lähiöliikunnalle, niin kesäisin kuin talvisinkin. Alun perin Liikuntamyly syntyikin lähiöliikunnan tarpeista, jotka se on tyydyttänyt tähän päivään saakka erittäin hyvin.

Tutkimuksen tuloksista oli aistittavissa hallien erilainen kulttuuri. Liikuntamyly on selvästi monikulttuurisempi paikka, jonka liikuntakulttuuri on vasta muotoutumassa hallin uutuudesta johtuen. Liikuntamyly tarjoaa monipuoliset harrastusmahdollisuudet kaiken tasoiseen urheiluun ja liikuntaan. Siellä toimii useita eri liikuntaryhmiä, mikä houkuttelee myös enemmän naisia halliin. Myös lähiöliikunta tuo oman lisänsä hallin toiminnalle. Sitä kautta useat eri ryhmät pääsevät tutustumaan liikunnan mielenkiintoiseen maailmaan. Lähiöliikunta pyrkii huomioimaan niin nuoret kuin vanhat sekä tarjoamaan liikuntamahdollisuuksia myös maahanmuuttajille. Tätä kautta Liikuntamyly saa suuremman yhteiskunnallisen merkityksen. Tavallaan se toimii osana maahanmuuttajien kotouttamista.

Vastaavasti Kisahalli on jo vuosikymmeniä toiminut liikuntapaikka, jonne on muodostunut vahva oma liikuntakulttuurinsa. Hallia voidaan pitää miehisenä liikuntapaikkana miesten muodostaessa lähes 75% kävijöistä. Asiakaspalautteen kautta saattoi havaita, että juuri Kisahallin puitteet ja ”vaatimattomuus” vetosivat moneen

liikunnanharrastajaan. Useissa vastauksissa kävi ilmi, että suuria uudistuksia hallin toimintaan tai puitteisiin ei edes kaivattu. Ainoastaan kuntosalin laitteiston kunto oli suuren kritiikin kohteena. Myös hallin kahvila muodostaa merkittävän osan hallin kulttuuria. Se on paikka, jonne monet liikkujat kokoontuvat ennen harjoittelua tai sen jälkeen vaihtamaan päivän kuulumiset tai keskustelemaan harjoittelusta. Se on paikka, josta varmasti saa tietoa Helsingin liikuntakulttuurista useamman vuosikymmenen ajalta, jos omaa kiinnostusta löytyy. Kahvilassa istuvat niin vanhat kuin nuoremmatkin liikunnanharrastajat. Tältä alueelta löytyykin mahdollinen jatkotutkimuksen aihe. Olisi varmasti mielenkiintoista selvittää eri sukupolvien käsitys Kisahallista ja helsinkiläisestä liikuntakulttuurista. Tutkimus tulisi toteuttaa laadullisena tutkimuksena käyttäen metodina esimerkiksi Kisahallin kävijöiden haastattelua. Jokaiseen haastatteluun tulisi varata runsaasti aikaa ja haastattelun tulisi olla hyvin vapaamuotoinen. Vastajien tulisi saada kertoa oma tarinansa ja historiansa.

Asiakaspalautteen perusteella Helsingin kaupungin liikuntavirasto ja Töölön Kisahalli sekä Myllypuron Liikuntamyly saivat arvosanan hyvä. Tämä noudattelee jo aikaisemmin tehtyä tutkimusta Helsingin kaupungin uimahalleista, jotka nekin toimivat liikuntaviraston alaisuudessa (kts. Tietotiikeri 2001). Tätä kautta tutkimustulokset voidaan ainakin osittain yleistää koskemaan laajemmaltikin Helsingin kaupungin liikuntaviraston kohteita. Tässä tutkimuksessa asiakkaat antoivat erittäin mielellään myös avointa palautetta, joka on erittäin tärkeää liikuntaviraston kannalta. Palautteen pohjalta voidaan muuttaa toimintaa tai paneutua hallien puutteisiin. Tieto asiakkaiden halukkuudesta vastata kyselyyn myös rohkaisee jatkossa vastaavanlaisiin kyselyihin esimerkiksi muiden liikuntaviraston kohteiden arvioinnissa.

Liikunnan alueella palvelututkimus on yhä enemmän lisääntymässä. Myös tämä tutkimus on palvelututkimusta mitä suurimmassa määrin. Se on toteutettu yhteistyössä Helsingin kaupungin liikuntaviraston kanssa ja sen on tarkoitus palvella viraston hallintoa parhaalla mahdollisella tavalla. Toivottavaa olisikin, että Helsingin kaupungin liikuntavirasto voisi tulevaisuudessa tutkimuksen pohjalta rakentaa jonkinlaisen jatkuvan seurantajärjestelmän liikuntapaikkojen käyttäjistä. Seurantajärjestelmä voitaisiin ulottaa koskemaan myös muita liikuntapaikkoja kuin tässä tutkimuksessa käsiteltyjä. Tämän tutkimuksen pohjalta ei luoda suurta uutta teoriaa mutta tässä

tutkimuksessa tulee esille Liikuntaviraston kannalta olennainen tieto. Tiedettä ei tulisikaan tehdä ainoastaan tieteen vuoksi, mikä toimii pohjana ajatukselle siitä, että palvelututkimuksen kasvava määrä on pelkästään positiivinen asia.

LÄHTEET

Ahlqvist, K., Ruotsalainen, P., Sauli, H., Siikanen, A. 1994. Nuorten perheiden elinolot. Teoksessa Suomalainen perhe. Tilastokeskus. Helsinki.

Bäcklund, P. 2000. Paransiko lähiöprojekti asumisviihtyvyyttä? Teoksessa Pia Bäcklund & Harry Schulman (toim.). Kunnostusta ja kuntokävelyä, asukastiloja ja aikamatkoja. Onnistuiko Helsingin lähiöprojekti? Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Tutkimuksia 2000:4.

Färdig, J. 2000. Hartonen haki olympiavauhdin Liikuntamyyllystä. Myllypuron uudessa liikuntapaikassa viihtyvät huiput ja harrastajat. Halvalla sisään. Helsingin Sanomat 30.10.2000. Urheilu 1.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto, 1997. Töölön Kisahalli. Esittely-lehtinen. Helsinki.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto 2001a. <http://www.hel.fi/liv/ohjattu/lahioliik.html> 26.9.2002

Helsingin kaupungin liikuntavirasto, 2001b. Liikuntapaikkojen kävijämäärätilasto vuodelta 2000.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto, 2001c. Liikuntapaikkojen kävijäseuranta viikoilla 3. ja 7.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto, 2001d. Toimintakertomus 2000.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto, 2001e. Helsingin kaupungin liikuntapoliittinen ohjelma vuosiksi 2001-2010. Helsingin kaupungin liikuntaviraston julkaisusarja, sarja A, A4.

Helsingin kaupungin liikuntavirasto, 2002. Helsinki liikkuu 2002. Helsinkiläisten liikunnan harrastaminen vuosina 2001 ja 2002. Helsingin kaupungin liikuntaviraston julkaisusarja, sarja A, A5.

Helsingin Lähiöprojekti, 1999. Helsingin Lähiöprojekti 1996-1999. Arvio toiminnasta ja tavoitteiden saavuttamisesta. Helsinki.

Helsingin Lähiöprojekti, 1999. Urbania sen olla pitää. Esittely-lehtinen. Helsinki.

Helsingin Tietokeskus 2001.

<http://www.hel.fi/tietokeskus/HelsinkiAlueittain2000/peruspiirit.htm> 4.7.2001

Hirsjärvi S., Remes P., Sajavaara P. 1997. Tutki ja kirjoita. 3. painos. Kirjayhtymä Oy. Helsinki.

Jokinen, K. 1989. Skeittaus, break ja muuttuva ruumiinkulttuuri. Teoksessa Kimmo Suomi, Kimmo Jokinen, Arto Tiihonen. Hölkkääjiä, sählääjiä, skeittaajia. Opiskelijoiden liikuntaliitto. Sarja A 1/1989. Helsinki.

Karjalainen, P. 2000. Tekemisen tilat ja osallistumisen areenat – lähiöprojekti työntekijöiden ja osallistujien silmin. Teoksessa Pia Bäcklund & Harry Schulman (toim.). Kunnostusta ja kuntokävelyä, asukastiloja ja aikamatkoja. Onnistuiko Helsingin lähiöprojekti? Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Tutkimuksia 2000:4.

Karjalainen, P. 2001. Arkielämää ja kaupunkipolitiikkaa. Ehkäisevän sosiaali- ja terveystieteiden verkostolehti. Nro 1/2001. Etelä-Suomen lääninhallitus. Helsinki.

Kenyon, G. S. 1971. A conceptual model for characterizing physical activity. In John W. Loy, Jr. and Gerald S. Kenyon (Ed.). Sport, culture, and society. A reader on the sociology of sport. The Macmillan company. London, 71-81.

Kynnös, A. 1998. Lähiöliikuntaa Itä-Helsingissä. Evaluaatiotutkimus Myllypurosta ja Vanhasta Vuosaaresta. Liikuntasuunnittelun ja -hallinnon pro gradu -tutkielma.

Jyväskylän yliopisto. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Jyväskylä.

Lankinen, M. 1998. Töölö tilastojen kuvastamana. Teoksessa Pia Bäcklund ja Viivi Niemenmaa (toim.). Kirjoituksia kaupunginosasta ja paikasta nimeltä Töölö. Helsingin kaupungin tietokeskus. Helsinki.

Louhevaara, V. & Perkiö-Mäkelä, M. 2000. Miten liikunta on esillä työelämässä? Teoksessa Mari Miettinen (toim.). Haasteena huomisen hyvinvointi - Miten liikunta lisää mahdollisuuksia? Liikunnan yhteiskunnallinen perustelu II tutkimuskatsaus. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 124. LIKES. Jyväskylä, 243-264.

Myllyaho, I. 1999. Läänin liikuntatoimen mahdollisuudet edistää lähiliikuntapaikkapolitiikkaa kunnissa. Alustus liikuntajärjestöjen, läänien ja kuntien IV rakentamispäivillä 29.9.1999. Helsinki

Mäntylä, K. 1990. Asukaskulttuurit ja asuinympäristö. Teoksessa Kaj Mäntylä, Teijo Pyykkönen, Joel Juppi ja Timo Sneek. Liikunta 2025 skenaariot. Suomalaisen liikuntakulttuurin kehityssuunnat yhteiskunnan muuttuessa. Liikuntatieteellisen seuran julkaisu n:o 122. Liikuntatieteellinen seura ry. Valtion teknillinen tutkimuskeskus, yhdyskunta- ja rakennussuunnittelun laboratorio. Helsinki.

Niemi, I. & Pääkkönen, H. 1989. Ajankäytön muutokset 1980-luvulla. Tilastokeskuksen tutkimuksia n:o 153. Tilastokeskus. Helsinki.

Nuori Suomi ry, 2002. Lähiliikuntapaikka.

<http://www.nuorisuomi.fi/index.asp?RootSection=5&SubId=35&DocId=224#määrittely>
27.9.2002.

O'Brien Cousins, S. 1998. Exercise, aging, and health. Overcoming barriers to an active old age. Taylor & Francis. USA.

Seppänen, P. 1989. Factors explaining sports participation. In Teus J. Kamphorst and Kenneth Roberts (Ed.). Trends in sports. A multinational perspective. Giordano Bruno

Culemborg. The Netherlands.

Siukonen, T. 2000. Jokamiehen Kisahallin suosio ei horju. HS seuraa viikon ajan kuntoilijoiden kokemuksia. Rakennuksessa toimintaa vuorokauden ympäri. Helsingin Sanomat 12.12.2000.

Suomalaisten terveys 1996. 1997. Kansanterveyslaitos ja sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

Suomi, K. 1989. Yhdyskuntasuunnittelusta liikunnan elinpiirisuunnitteluun. Jyväskylän yliopisto. Liikuntatieteellinen tiedekunta. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. LIKES-tutkimuskeskus. Liikuntatieteellisen seuran julkaisu n:o 121. Helsinki.

Suomi, K. 1998. Liikunnan yhteissuunnittelumetodi. Metodien toimivuuden arviointi Jyväskylän Huhtasuon lähiössä. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä.

Suomi, K. 2000. Liikuntapaikkapalvelut ja kansalaisten tasa-arvo. Jyväskylän yliopiston Liikunnan kehittämiskeskuksen julkaisu 1/2000. Jyväskylä.

TELI-toimikunta. 2001. Terveyttä edistävän liikunnan kehittämistoimikunnan mietintö. Komiteanmietintö 2001:12. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

Tietotiikeri Ky. 2001. Tutkimusraportti. Uimahallitutkimus. Helsingin kaupungin liikuntavirasto, Vuosaaren Urheilutalo Oy.

Tiihonen, A. 1989. Sählääjien ruumiinpolitiikka - Muuttuva opiskelija- ja liikuntakulttuuri. Teoksessa Kimmo Suomi, Kimmo Jokinen, Arto Tiihonen. Hölkkääjiä, sählääjiä, skeittaajia. Opiskelijoiden liikuntaliitto. Sarja A 1/1989. Helsinki.

Tilastokeskus. 2001. Ajankäytön muutokset 1990-luvulla. Kulttuuri ja viestintä 2001:6. Tilastokeskus. Helsinki.

Valtion liikuntaneuvosto, 2001. Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2004.

www.minedu.fi/julkaisut/pdf/liikuntapaikkarakentamisensuunta2004.pdf 3.4.2002

Vuolle, P. 1986. Liikuntapalvelujen käyttö. Teoksessa P. Vuolle ym. Näin suomalaiset liikkuvat. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 50. Valtion painatuskeskus.

LIITE 1

Arvoisa Töölön Kisahallin asiakas

Helsingin kaupungin liikuntavirasto tekee tutkimusta Töölön Kisahallin ja Myllypuron Liikuntamyllyn asiakkaista ja heidän toiveistaan koskien edellä mainittuja liikunnan monitoimihalleja. Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida, millaisia asiakkaita taustatiedoiltaan sekä liikuntakäyttäytymiseltään Töölön Kisahallissa ja Myllypuron Liikuntamyllässä käy. Tutkimuksella halutaan myös selvittää asiakkaiden mielipiteitä halleista, mikä omalta osaltaan auttaa Helsingin kaupungin liikuntavirastoa parantamaan Kisahallin ja Liikuntamyllyn palvelutasoa.

Tutkimuksen onnistumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että vastaat kyselylomakkeen kysymyksiin perusteellisesti ja totuudenmukaisesti. Tutkimusaineiston käsittely on täysin luottamuksellista. Kyselylomakkeen voit paluttaa sille varattuun palautuslaatikkoon tai hallin valvojille.

Vastaamalla tähän kyselyyn voit olla vaikuttamassa oman liikuntaympäristösi kehittämiseen! Kiitos yhteistyöstä ja aurinkoista kevään jatkoa!

Tomi Koskinen
Liikuntatieteiden ylioppilas

Petteri Huurre
Osastopäällikkö / Liikuntalaitososasto

VASTAAMISOHJE: Lue koko kysymys ennen vastaamista. Ympyröi sopivaksi katsomasi vastausvaihtoehto tai kirjoita vastauksesi sille varattuun tilaan. Noudata kysymyksen omia täyttöohjeita, jos ne on erikseen annettu. Palauta täytetty lomake sille varattuun palautuslaatikkoon tai hallin valvojille.

1. Sukupuoli

- 1) nainen
- 2) mies

2. Mihin seuraavista ikäryhmistä kuulut?

- 1) 10 – 14 vuotta
- 2) 15 – 19
- 3) 20 – 24
- 4) 25 – 34
- 5) 35 – 44
- 6) 45 – 54
- 7) 55 – 64
- 8) 65 – 74
- 9) 75 vuotta tai enemmän

3. Siviilisäätty

- 1) naimaton
- 2) avio- tai avoliitossa
- 3) eronnut
- 4) leski

4. Äidinkieli

- 1) suomi
- 2) ruotsi
- 3) englanti
- 4) venäjä
- 5) muu (mikä) _____

5. Koulutus

- 1) kansakoulu / peruskoulu
- 2) ylioppilas
- 3) ammattikoulu
- 4) opistotaso
- 5) ammattikorkeakoulu
- 6) korkeakoulu / yliopisto

6. Mihin ammattiryhmään kuulut?

- 1) työntekijä
- 2) alempi toimihenkilö
- 3) ylempi toimihenkilö
- 4) johtoasema
- 5) yrittäjä
- 6) viljelijä
- 7) opiskelija
- 8) kotiäiti, koti – isä
- 9) työtön
- 10) eläkeläinen

7. Vuosituloni ovat

1) alle 8500 euroa / vuosi	(~50 000mk)
2) 8500 - 16 400	(~50 000 – 99 000mk)
3) 16 500 - 24 900	(~100 000 – 149 000mk)
4) 25 000 - 33 200	(~150 000 – 199 000mk)
5) 33 300 - 41 700	(~200 000 – 250 000mk)
6) yli 41 700 euroa / vuosi	(~250 000mk)

8. Asuinkuntani tällä hetkellä on

- 1) Helsinki
- 2) Espoo
- 3) Vantaa
- 4) muu (mikä) _____

9. Kuinka pitkä matka sinulla on kotoasi Töölön Kisahalliin?

- 1) alle 3 km
- 2) 3 - 6
- 3) 7 - 10
- 4) 11 - 14
- 5) 15 - 20
- 6) yli 20 km

10. Miten tulit Kisahalliin?

- 1) kävellen
- 2) pyörällä
- 3) autolla
- 4) julkisilla kulkuneuvoilla
- 5) muulla tavalla (miten) _____

11. Mihin aikaan tulit Kisahalliin?

- 1) ennen klo. 10.00
- 2) 10.00 - 16.00
- 3) klo. 16.00 jälkeen

12. Miten harrastat liikuntaa Kisahallissa?

- 1) yksin
- 2) ystävän / kaverin kanssa
- 3) perheen kanssa
- 4) koulun liikuntatunnilla
- 5) urheiluseuran vuorolla
- 6) muu (mikä) _____

13. Mitä lajia tulit harrastamaan Kisahalliin?

- 1) voimailu / kuntosali
- 2) yleisurheilu
- 3) koripallo
- 4) lentopallo
- 5) kamppailulajit
- 6) voimistelu
- 7) miekkailu
- 8) pöytätennis
- 9) muu (mikä) _____

14. Kuinka usein käyt Kisahallissa?

- 1) harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- 2) 1 - 3 kertaa kuukaudessa
- 3) kerran viikossa
- 4) 2 - 3 kertaa viikossa
- 5) 4 - 6 kertaa viikossa
- 6) 7 kertaa viikossa tai enemmän

15. Kuinka paljon käytät **yhdellä kerralla** aikaa Kisahallissa?

(Ilmoita $\frac{1}{2}$ **tunnin** tarkkuudella) _____

16. Arvioi, kuinka paljon yleensä vapaa-aikanasi harrastat liikuntaa, urheilua tai kuntoilua, jossa hikoilet ja hengästyit jonkin verran. Ympyröi se vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa määrällisesti liikuntaharrastustasi.

- 1) harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- 2) 1 - 3 kertaa kuukaudessa
- 3) kerran viikossa
- 4) 2 - 3 kertaa viikossa
- 5) 4 - 6 kertaa viikossa
- 6) 7 kertaa viikossa tai enemmän

17. Urheilen ja liikun, jotta (**Ympyröi kaksi tärkeintä vaihtoehtoa!**)

- 1) pysyisin terveenä
- 2) pysyisin hyvässä kunnossa
- 3) näyttäisin hyvältä
- 4) rentoutuisin
- 5) saisin voimakkaita elämyksiä
- 6) tapaisin kavereitani
- 7) pärjäisin kilpailuissa
- 8) ylläpitäisin henkistä hyvinvointia
- 9) ylläpitäisin työkykyä
- 10) muu (mikä) _____

18. Mitä palveluja käytät Kisahallissa? (**Ympyröi kaikki palvelut, joita käytät!**)

- 1) liikuntapalveluja
- 2) kahvilapalveluja
- 3) välinevuokrausta (esim. pöytätennismailat)
- 4) tilavarauspalveluja (esim. saunatilat ja kokoushuoneet)

19. Kuinka paljon käytät **yhdellä kerralla** Kisahallissa keskimäärin rahaa (laske mukaan sisäänpääsymaksu, virvoitusjuomat, mahdolliset välinevuokrat jne.) ?

- 1) alle 1 euroa
- 2) 1 - 2
- 3) 3 - 4
- 4) 5 - 6
- 5) yli 6 euroa

20. Käytän Kisahallin palveluja, koska (**Ympyröi ainoastaan yksi / tärkein vaihtoehto!**)

- 1) ne ovat sopivan matkan päässä
- 2) ne ovat halpoja
- 3) ne ovat kattavat
- 4) muuten (miksi) _____

21. Minkä arvosanan annat Kisahallille seuraavista asioista? (Ympyröi jokaisessa kohdassa mielestäsi oikea vaihtoehto)

	Huono	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Erinomainen
Siisteys	1	2	3	4	5
Henkilökunnan Palveluالتتتت	1	2	3	4	5
Opasteet suoritus- paikoille ja muihin tiloihin	1	2	3	4	5
Aukioloajat	1	2	3	4	5
Liikunnan suoritus- paikkojen varustus	1	2	3	4	5
Tiedottaminen hallin aukioloajoista ja muista hallin käyttöä koske- vista asioista	1	2	3	4	5
Vapaiden harjoitus- vuorojen määrä	1	2	3	4	5
Sisäänpääsymaksut	1	2	3	4	5

22. Mikä sinusta on huonoa tai kehittämisen arvoista Kisahallissa?

23. Mikä sinusta on hyvää Kisahallissa?

Kiitos osallistumisestasi tähän kyselyyn! Vastauslomakkeen voit palauttaa sille varattuun palautuslaatikkoon tai hallin valvojille.

LIITE 2.

KYSELYLOMAKKEEN MUUTTUJALUETTELO

x1	sukupuoli	1= nainen, 2= mies
x2	ikä	1= 10-14 vuotta, 2= 15-19, 3= 20-24, 4= 25-34, 5= 35-44, 6= 45-54, 7= 55-64, 8= 65-74, 9= 75 vuotta tai enemmän
x3	siviilisääty	1= naimaton, 2= avio- tai avoliitossa, 3= eronnut, 4= leski
x4	äidinkieli	1= suomi, 2= ruotsi, 3= englanti, 4= venäjä, 5= muu
x5	koulutus	1= kansakoulu / peruskoulu 2= ylioppilas, 3= ammattikoulu 4= opistotaso, 5= ammattikorkeakoulu, 6= korkeakoulu / yliopisto
x6	mihin ammattiryhmään kuuluu	1= työntekijä, 2= alempi toimihenkilö, 3= ylempi toimihenkilö, 4= johtoasema, 5= yrittäjä, 6= viljelijä, 7= opiskelija, 8= kotiäiti, koti-isä, 9= työtön, 10= eläkeläinen

x7	vuositulot	1= alle 8 500 euroa / vuosi, 2= 8 500-16 400, 3= 16 500-24 900, 4= 25 000-33 200, 5= 33 300-41 700, 6= yli 41 700 euroa / vuosi
x8	asuinkunta	1= Helsinki, 2= Espoo, 3= Vantaa, 4= muu
x9	matka kotoa halliin	1= alle 3 km, 2= 3-6, 3= 7-10, 4= 11-14, 5= 15-20, 6= yli 20 km
x10	miten tuli halliin	1= kävellen, 2= pyörällä, 3= autolla, 4= julkisilla kulkuneuvoilla, 5= muulla tavalla
x11	Mihin aikaan tuli halliin	1= ennen klo. 10.00 2= 10.00 – 16.00 3= klo. 16.00 jälkeen
x12	miten harrastaa liikuntaa hallissa	1= yksin, 2= ystävän / kaverin kanssa, 3= perheen kanssa, 4= koulun liikuntatunnilla, 5= urheiluseuran vuorolla 6= muu

- x13 mitä lajia tuli
harrastamaan halliin
- 1= voimailu / kuntosali,
2= yleisurheilu
3= koripallo,
4= lentopallo,
5= kamppailulajit,
6= voimistelu,
7= miekkailu (Kisahalli),
7= salibandy (Liikuntamyly),
8= pöytätennis,
9= muu
- x14 kuinka usein
käy hallissa
- 1= harvemmin kuin kerran kuukaudessa,
2= 1-3 kertaa kuukaudessa,
3= kerran viikossa,
4= 2-3 kertaa viikossa,
5= 4-6 kertaa viikossa,
6= 7 kertaa viikossa tai enemmän
- x15 kuinka paljon käyttää
yhdellä kerralla aikaa hallissa
- x16 kuinka paljon vapaa-
aikana harrastaa liikuntaa
- 1= harvemmin kuin kerran kuukaudessa,
2= 1-3 kertaa kuukaudessa,
3= kerran viikossa,
4= 2-3 kertaa viikossa,
5= 4-6 kertaa viikossa,
6= 7 kertaa viikossa tai enemmän

x21a	hallin siisteys	1= huono, 2= välttävä, 3= tyydyttävä, 4= hyvä, 5= erinomainen
x21b	henkilökunnan palvelualltius	-”-
x21c	opasteet	-”-
x21d	aukioloajat	-”-
x21e	suorituspaikkojen varustus	-”-
x21f	tiedottaminen	-”-
x21g	vapaiden harj.vuorojen määrä	-”-
x21h	sisäänkäsymaksut	-”-
x22	mikä on huonoa tai kehittämisen arvoista hallissa	avoin
x23	mikä on hyvää hallissa	avoin

LIITE 3.

AVOIN ASIAKASPALAUTE KISAHALLISTA JA LIIKUNTAMYLLYSTÄ

Kisahalli

"Hieno avara tila. Hyvä sijainti." (251)

"Avarat tilat. Perusvoimailulle riittävät tilat. Muitakin lajeja voi harrastaa tilaisuuden tullen." (250)

"Työntekijät avuliaita joskei mitenkään palvelualttiita aina. Kahvila pelaa hienosti." (249)

"Hyvää ilmasto ja avaruus." (247)

"Halpaa, hyvät aukioloajat, runsas harjoittelumahdollisuus koko perheelle." (246)

"Perinteinen henki, todella miellyttävä miljöö. Paljon tilaa treenata - todella monipuoliset vaihtoehdot." (245)

"Kisahallissa on monipuoliset mahdollisuudet urheilla." (244)

"Miekkailusalit ovat kohtuullisen hyvät. Salivuorojen varaukset toimivat kiitettävästi esim. kilpailujen järjestäminen onnistuu yleensä. Siisteys on vähän parantunut vaikka remonttia ehkä kaivattaisiin taas. Kahvio on hyvä juttu." (243)

"Hyvää monipuolisuus." (242)

"Halpa hinta, monipuolisuus, tuttu paikka kouluajoilta." (241)

"JUOMAVESI!!! ihanan kylmää ja raikasta. Voimistelualue on mukava. Aukioloajat

todella hyvät. Tilavat & viileät pukuhuoneet.” (240)

”Hyvät kentät, iso paikka, tilava!” (238)

”Varsin kattava tavallisen ihmisen urheilupaikka.” (237)

”Avara. Huippu hyvä lattia lentopallon peluuta varten.” (234)

”Hyvää monipuolisuus ja tunnelma. Paikan ilme viime vuosina hieman noussut.” (231)

”Hyvää aukioloajat, hinnat - monipuoliset tilat” (119)

”Kisahallissa on erilainen ilmapiiri / henki. Olen harrastanut yli 6v voimailua ja tiedän minkälaiset välineet ym...pitää olla, enkä kaipaa mitään uusia paineilmavastus monitoimilaitteita. Ihmiset ovat perussuomalaisia.” (137)

”Fiilis on aina korkealla ja neuvoja löytyy aina niin henkilökunnasta kuin asiakkaistakin.” (144)

”Vaikka asun lähempänä Liikuntamylyä, niin Stadilaiselle Kisis on kodikkaampi. Laitteisiin ei ole jonoja, uusia kavereita, parhaan ystävän kanssa seurustelua. Viihdyn täällä erinomaisesti, olen tyytyväinen. Kerran kävin hienossa, uudessa salissa. Se kerta riitti, tunnelma siellä oli hirveä!” (146)

”Reilumeininki. Kisis on pelimiesten treenipaikka. Hyvä homma että kisiksessä käy tosi urheilijamiehet ja naiset eikä fitness urheilija välinepellejä.” (181)

”Hyvää on ilmapiiri - älkää tehkö tästä modernia.” (157)

”Hyvää on tunnelma.” (203)

"Voimistelualueelta puuttuu trampoliini. Pienet käsipainot varastetaan sitä mukaa kuin niitä hankitaan - tämän voisi estää esim. metallinpaljastimella. Välineet voisi olla paremmassa kunnossa. Liikaa epäasiallista porukkaa lappaa maksamatta tai lasten maksulla sisään - sitäkään rahaa ei saada kunnossapitoon - tätä voisi valvoa paljon paremmin." (251)

"Punttivälineiden, lähinnä taljojen annetaan hajota perusteellisesti ennen kuin korjataan ja silloinkin voi kestää viikkoja enne kuin saadaan kuntoon." (250)

"Liikuntapaikkojen siisteyttä tulisi kehittää. Voimistelualue pölyinen, patjojen alla likaa. Suihkut usein rikki. Käsipainoja lisää kiitos." (249)

"Käsipainojen kunto ja järjestys huono." (247)

"Huonoa siivous, wc:n siisteydestä huolehtiminen. Välinevuokrausta pitäisi tarjota myös nuorille." (246)

"Opiskelijahinnat saatava voimaan myös iltaisin." (245)

"Huonoa pingispöytien kunto." (244)

"Meteli on kova, musiikki ja cheerleadereiden huudot haittaavat harjoittelua! Myös kulkureiteille pitäisi jäädä tilaa, ei siis kaikkia käytäviä harjoittelukäyttöön. Loukkaantumisvaara on suuri kun koko yläparvi on täynnä." (243)

"Huonoa voimistelutilan permannon kunto." (242)

"Välineet ovat joskus pitkiä aikoja rikki tai puutteellisia. Tarkastaako kukaan niitä tai niiden käyttöä / käyttäjiä?" (241)

"Huonoa ilmastointi, lämpötila aivan liian korkea! Huono sisäilma...alkaa ahdistaa ja pyörryttää jos on raskaat treenit - ei jaksa tehdä. Sisäänpääsymaksu on kallis. Suihkuhuoneeseen kopit." (240)

"Enemmän koripalloja." (238)

"Naisten pukuhuoneet voisi uusida, esim ovet voisi korjata. Lukollisia kaappeja uimahallityyliin." (237)

"Välineiden kunnostus ollut heikkoa..." (231)

"Punttisalin varustus on järkyttävän huono! Lisää jumppamattoja. Vessat voisi siivota! Cheerleadereilta desibelit alas - häiritsevät kaikkien muiden keskittymistä." (119)

"B-halliin lisää valoa - valoverhot korjattava. Päivänvalo on parasta." (125)

"Huonoa vesijuomapaikkojen puute." (149)

"Saisi olla kesäisin paremmin auki. Koululaisille sääntöjen selkeyttäminen (tai opettajille). Erityistapahtumista / aukioloajoista hyvissä ajoin ilmoitukset tai esim. kalenteri poikkeuksista hyvin näkyville." (188)

"Laitteet ovat huonossa kunnossa. Enemmän penkkejä, ne on varattuja. Käsipainoille parit!" (203)

Liikuntamyly

"Upea telinejumppasali, hyvä kenttä." (006)

"Täällä on tilaa olla. Hieno liikuntafilis." (007)

"Hyvää monipuolisuus ja edullisuus." (009)

"Hyvää iloiset ryhmänvetäjät ja siisti paikka." (016)

"Hyvää monipuolisuus ja edullisuus." (009)

"Hyvää iloiset ryhmänvetäjät ja siisti paikka." (016)

"Hyvät parkkipaikat. Monipuolinen, toimiva kuntosali. Siistit suorituspaikat." (019)

"Suomen paras henkilökunta. Lämmin kiitos heille mahtavasta yhteistyöstä ja palvelualltiudesta. Pitäkää heidät talossa. He ovat parhaat markkinoijat!" (030)

"Hyvää edulliset hinnat, pitkät aukioloajat sekä valoista ja siistit harjoittelutilat." (034)

"Hyvää pienten lasten äitien aerobic - muualla ei ole vastaavaa paikkaa, johon voi ottaa lapsen mukaan. Toivon, että pienet lapset huomioitaisiin edelleen mahd. hyvin - heistä kasvaa isoja joskus!" (047)

"Hyvää kuuma suihku ja valoisa halli. Halli ilmava ja tarpeeksi lämmin. Aika hyvät välineet ja huolletaankin pyytämättä." (056)

"Halpa, monipuolinen, lähellä asuntoani." (058)

"Monta eri lajia mahdollista harrastaa ja tämä on hyvin metron yhteyden varrella." (059)

"Liikunnanohjaajat ovat ammattitaitoisia, monipuolisia, kannustavia ja erittäin ystävällisiä. Lähiöliikuntaprojekti on todella hyvä asia meille ikääntyneille." (060)

"Liikunnanohjaajat ovat ammattitaitoisia ja ystävällisiä sekä innostavia. Liikuntaprojektille suuret kiitokset. Hyvää jatkoa!" (064)

"Sisäänpääsymaksu on erittäin sopiva näin opiskelijan kukkarolle. Minulta esimerkiksi

jäisi kuntoilu ja liikunnan harrastaminen todennäköisesti tekemättä, ellei olisi Liikuntamyyllyn palveluja. Muutenkin liikuntamahdollisuudet ovat erittäin hyvät.” (074)

”Paikka on tarkoitettu kaikenikäisille ja kokoisille. Kehtaa tulla muiden joukkoon vaikka ei olisikaan huippukunnossa.” (098)

”Edullinen. Hyvällä paikalla. Hyvät yhteydet, metron vieressä. Monipuolinen liikuntamahdollisuus eri ikäisille. Vetäjät erinomaisia.” (105)

”Mukavat ihmiset, hyvä siisteys, erinomaiset suorituspaikat yleisurheilupuolella.” (109)

”Upeata, että tällainen paikka on Myllypurossa.” (113)

”Hyvät ohjaajat eri liikuntaryhmissä. Harrastusmahdollisuus myös senioreilla. Hyvät palvelut. Sijainti erinomainen. (116)

”Valinnanvaraa on vaikka kuinka paljon. Hyvä ruokailumahdollisuus.” (117)

”Pukuhuoneessa ei ole tavaroille lukittavaa tilaa suihkussa käynnin ajaksi. Vaatteille ei ole ripustuskoukkuja.” (003)

”Huonoa on, että telinejumppasaliin ei ole vapaa vuoroa, ainoastaan seuroille.” (006)

”Suihkut / pukukopit mallia DDR.” (007)

”Astmaatikkona pöly häiritsee. Siivousta lisättävä. Valvontaa myös lisättävä. Säilytystilat ajoittain täynnä / ihmiset tuovat tavaroitaan suoritusalueille.” (009)

”Kentät yleensä aina varattu seuroille.” (012)

”Ympäristö ankea, hörhöjä parveilee Liikuntamyyllyn lähistöllä. Pari tankoa lisää

painonnostopaikalle.” (019)

”Seuraan kuulumattomalla ei ole ikinä töiden jälkeen mahdollisuutta tulla pelaamaan sulista / sählyä / korista. Kentät on aina varattu. Alakerran pukuhuoneet välillä tosi sotkuiset. Lukkokaapit olisi mukava saada esim. alakäytävälle, jotta tavaroita ei tarvitsisi kannella ympäri hallia. Sali liian pieni, aika täynnä iltaisin.” (034)

”Kiipeilykokeilut takaisin! Minulla ei omia välineitä.” (045)

”Pukeutumistilat epäsiistit ja kolkot.” (046)

”Voimistelusalin pölypoisto on hyvin vaikea tehtävä, mutta villakoirista on haittaa lattialla rehkiessä. Olisiko pieni ylipaine hyväksi koirajahdissa.” (057)

”Valvonta voisi olla joskus tehokkaampaa ja tiedotus muutoksista ehkä parempi.” (064)

”Kuntosalin laitteistoa olisi erittäin toivottavaa laajentaa ja erityisesti naisille sopivammaksi (tarkoiton, että kuntosalin laitteisto on pitkälti keskittynyt painonnostoon ym. miehiseen kuntoiluun, mutta naiset toivoisivat laajemmin kiinteyttäviä laitteita, esim. pakaroita varten).” (074)

”Salilla jotkut laitteet usein epäkunnossa / rikki / poissa käytöstä. Ne voisi uusia toisenlaisiin.” (098)

”Sisääntuloaulassa voisi olla kahvila (muutakin kuin automaatti).” (100)

”Enemmän jumppia ja muuta ohjattua toimintaa.” (101)

”Pukuhuone ja kaapit pitäisi olla lähellä toisiaan, nyt hankala kuljettaa vaatteita pitkin käytäviä, varsinkin talvella kun on paljon vaatteita.” (103)

”Seniorijumppa voisi olla alkuviikosta ja loppuviikosta 1 tunti. Peräkkäisinä päivinä osallistuminen aika raskasta. Jokunen päivä voisi olla väliä, että ehtis palautua.” (105)

"Olisi mukavaa, jos voimistelutilaankin pääsisi harjoittelemaan yleisurheilijana." (109)

"Lähiöliikuntaa aikaisemmaksi." (113)

"Toivomus - kesäisin myöskin ohjattua liikuntaa." (116)

"Vaatekomerot huonosti sijoitettu. Tuloaulassa tai alakerrassa saisi olla lukollisia pukukaappeja. Lainattavia sählymailoja, kiitos! Saunan käyttömahdollisuus. Telinevoimistelupuolelle tulisi päästä vanhemman valvoessa. (117)